

ARES

UNION ROYALE NATIONALE DES OFFICIERS DE RÉSERVE DE BELGIQUE a.s.b.l.
KONINKLIJKE NATIONALE VERENIGING VAN DE RESERVEOFFICIEREN VAN BELGIË v.z.w.

Onze Groeperingen
Nos Groupements

URNOR - KNVRO

Adresses de correspondance - Correspondentieadressen

AA	KVO AALST	Ere Cdt E. WALRAEVENS Kasteelstraat 15 9500 GERAARDSBERGEN	Tel: 053/78.23.19 Tel: 0496/75.99.84 (GSM) Fax: E-mail: dbeeckman@telenet.be	
AN	KKRO ANTWERPEN	Maj (R) P. DE RIDDER Tweebunder 14 2650 EDEGEM	Tel: 03/458.27.87 Tel: Fax: E-mail: paul.deridder@telenet.be	
BX	CROR BRUXELLES KKRO BRUSSEL	Qu Prince ALBERT / Kw Prins ALBERT Rue des Petits Carmes 24 Bte 4 Karmelietenstraat 24 Bus 4 1000 BRUXELLES / BRUSSEL	Tél: 02/767.45.50 Tél: Fax: E-mail: eric.devillers@degroof.be	
CA	NVO CAVALERIE ANO CAVALERIE	Ere LtKol Y. VANDENBEMPT Blauwschuurbroek 1 3360 BIERBEEK	Tel: 016/20.66.19 Tel: 0474/11.56.93 (GSM) Fax: 016/20.66.19 E-mail: yvovandenbempt@gmail.com	www.mil.be/cav
CH	CROR CHARLEROI	Cdt hre G. CHARLIER Bois d'Airemont 18 6032 CHARLEROI	Tél: 071/51.76.34 Tél: 0475/54.89.14 (GSM) Fax: 071/51.76.34 E-mail: charlier_devos@skynet.be	
DE	KRO DENDERMONDE	Maj (R) J. JACOBS Heistraat 53 9140 TEMSE	Tel: 03/771.36.23 Tel: 0477/39.38.09 (GSM) Fax: E-mail: johan.i.jacobs@philips.com	
DI	KRODI +	Ere LtKol v/h Vlw J. SPROCKEELS Schoonaerde 32 3290 DIEST	Tel: 013/31.23.22 Tel: 0474/57.33.81 (GSM) Fax: 013/32.26.35 E-mail: sprofab@belgacom.net	
FA	ASNORA FORCE AÉRIENNE NAVORO LUCHTMACHT	Cdt d'Avi (R) F. VAN DEN BOSSCHE Rue du Bon Voisin 58 1480 OISQUERCQ	Tél: Tél: 0496/94.87.37 (GSM) Fax: E-mail: francisvandenbossche1@hotmail.com	
GE	KKRO GENT	LtKol (R) L. HUYGE Hofakkerstraat 55 9052 ZWIJNAARDE	Tel: 09/221.17.63 Tel: 0477/52.20.02 (GSM) Fax: E-mail:	www.kkrogent.com
KE	KNVRO KEMPEN	Ere LtKol M. NUYENS Retiesebaan 260 2460 KASTERLEE	Tel: 014/72.30.24 Tel: 0476/99.71.96 (GSM) Fax: E-mail: marc.nuyens@telenet.be	users.telenet.be/knvrokempen
LG	CRMR Prov LIÈGE	Qu Med Lt JONCKER Rue Saint Laurent 79 4000 LIÈGE	Tél: 04/220.84.93 Tél: 0475/45.51.93 (GSM) Fax: 04/220.84.95 E-mail: crmrlg@skynet.be	www.crmrlg.be
LI	VRO LIMBURG	Cdt (R) K. BLANCQUAERT p/a Prov Comdo Limburg Guffenslaan 26 3500 HASSELT	Tel: 011/45.74.28 Tel: 0494/68.37.46 (GSM) Fax: 011/45.74.19 E-mail: koenraad.blancquaert@mil.be	
MA	KVMR Mar ARMR Mar	KVK (R) Patrick PRAET Kruisstraat 84 9031 DRONGEN	Tel: 09/227.26.82 Tel: 0475/56.27.60 (GSM) Fax: E-mail: p.praet@belgacom.net	

KONINKLIJKE NATIONALE VERENIGING
VAN DE RESERVEOFFICIEREN
VAN BELGIË v.z.w.

UNION ROYALE NATIONALE DES
OFFICIERS DE RÉSERVE DE
BELGIQUE a.s.b.l.

Ares 152

SOMMAIRE - INHOUDSTAFEL

Mot du Président de l'URNOR Woord van de Voorzitter van KNVRO	6
Nos Groupements Onze Groeperingen	10
KKRO Gent 80	14
KNVRO Kempen 75	16
Les Filières de Métiers De Vakrichtigen	18 25
100 jaar geleden... Het Leger op de Wereldtentoonstelling te GENT in 1913	32
Reconstruction d'une Auto-Canon-Mitrailleuse Reconstructie van een Kanon-Wagen-Mitrailleur	34

Palais de Bruxelles

Aan de heer Jean PLASSCHAERT, ir
Voorzitter
Koninklijke Nationale Vereniging van
de Reserveofficieren van België vzw
Kwartier Prins Albert
Karmelietenstraat, 24 bus 1

1000 BRUSSEL

R/TD/A/O241.315

30 september 2013

Mijnheer de Voorzitter,

U heeft om de Permanente Hoge Bescherming van Zijne
Majesteit de Koning verzocht ten gunste van de Koninklijke Nationale
Vereniging van de Reserveofficieren van België vzw.

De Koning heeft mij opgedragen u te laten weten dat hij
graag op uw wens ingaat en zijn Permanente Hoge Bescherming aan uw
vereniging verleent voor een periode van vijf jaar (30/09/2013 - 30/09/2018).

Ik vestig nochtans uw aandacht op het feit dat, zoals voor
alle andere Koninklijke gunsten, de vernieuwing van een Permanente Hoge
Bescherming, niet automatisch wordt verleend, maar steeds aan de
beoordeling van Zijne Majesteit de Koning onderworpen is.

Het staat u dus vrij, vóór het einde van deze termijn, een
nieuwe schriftelijke aanvraag tot de Dienst Rekwesten en Sociale Zaken van
het Huis van Zijne Majesteit de Koning te richten met een activiteitenverslag
van uw groepering en haar financiële toestand gedurende de afgelopen vijf
jaar.

Uw verzoekschrift getuigt van het grote belang dat u hecht
aan deze Hoge Bescherming. Ik mag er dan ook vanuit gaan dat de verleende
gunst "*Onder de Hoge Bescherming van Zijne Majesteit de Koning*" prioritair
vermeld zal worden in de documenten aangaande deze groepering. Tevens
ben ik zo vrij om u te wijzen op het exclusieve en dus niet cumuleerbare
karakter van de toegestane koninklijke gunst.

Met hoogachting,

Chantal COOREMAN
Directeur van de Dienst Verzoekschriften en Sociale Zaken
van het Huis van Zijne Majesteit de Koning

Laeken, le 07 novembre 2013

Colonel,

*Leurs Majestés le Roi Albert et la Reine Paola ont bien reçu votre lettre à l'occasion du
changement de règne et ont été très touchés par les sentiments d'attachement, la
confiance et la sympathie que vous Leur avez témoignés.*

Ils vous en remercient de tout cœur ainsi que tous les membres de l'URNOR.

Lieutenant-général d'Aviation e.r. Vincent Pardoën, ir.
Chef de la Maison de Sa Majesté le Roi Albert II

Monsieur le Lieutenant Colonel d'Avi (R) Jean Plasschaert
Président de l'URNOR
Rue des Petits Carmes, 24 Bte 1
1000 Bruxelles

Le mot du Président

Chers Collègues,

Comme communiqué à nos Groupements, nous avons été particulièrement heureux d'apprendre que Sa Majesté le roi Philippe nous faisait l'honneur d'accorder son Haut Patronage à l'URNOR.

Je lance un appel à tous les Groupements que représente l'URNOR, et aux Militaires de Réserve de tous rangs et grades affiliés auprès de ces Groupements et par conséquent de l'URNOR: montrez-vous dignes de cet honneur!

Vous trouverez dans cet ARES un bref historique de nos Groupements, ainsi que les rapports des activités organisées à l'occasion d'importants anniversaires fêtés par certains.

Il est réjouissant de constater qu'ils continuent à s'investir et ainsi de permettre à nos Réservistes de se rencontrer et d'être bien informés. Toutes mes félicitations!

Depuis quelques temps la gestion du personnel au sein de la Défense tend de plus en plus vers un management des compétences. L'idée centrale est que du personnel motivé a un meilleur rendement. Pour cela un juste équilibre entre les besoins de la Défense et les attentes des individus est nécessaire. Cela signifie que la Défense doit pouvoir disposer des bonnes personnes avec les bonnes compétences, au bon endroit et au bon moment. D'autre part les collaborateurs doivent pouvoir s'épanouir tout au long de leur carrière.

Pour cette raison, la Défense a décidé de dorénavant classer le personnel par "Filières de Métiers", regroupant des fonctions englobant des compétences professionnelles communes qui se situent dans le domaine militaire, opérationnel ou technique.

Vous trouverez de plus amples informations dans cet ARES.

Cette procédure sera également appliquée aux Militaires de Réserve. Et tous les Réservistes entraînés ont reçu une lettre leur demandant de marquer leur

Het woord van de Voorzitter

Beste collega's,

Zoals aan onze Groeperingen meegedeeld, waren we bijzonder verheugd te mogen vernemen dat Zijne Majesteit koning Filip ons de eer deed Zijn Hoge Bescherming te verlenen aan KNVRO.

Ik roep hierbij alle Groeperingen die door KNVRO vertegenwoordigd worden, en alle Reservemilitairen, van alle rangen en graden, aangesloten bij deze Groeperingen en bijgevolg bij KNVRO: wees deze eer waardig!

U vindt in deze ARES een korte historiek van onze Groeperingen, alsook het verslag van de activiteiten die plaatsvonden ter gelegenheid van belangrijke verjaardagen van enkelen onder hen.

Het verheugt me te kunnen vaststellen dat ze zich verder inzetten

en het aldus mogelijk maken voor onze Reservisten om elkaar te ontmoeten en goed ingelicht te worden. Van harte gefeliciteerd.

Sinds enige tijd wordt het personeelsbeheer binnen Defensie meer en meer op de leest geschoeid van het competentie management. De centrale gedachte hierbij is dat gemotiveerd personeel beter presteert. Daarom is een juist evenwicht vereist tussen wat Defensie nodig heeft en wat de verwachtingen zijn van de medewerker. Dit betekent dat Defensie moet kunnen beschikken over de juiste mensen met de juiste competenties, op de juiste plaats en op het juiste moment. Anderzijds moeten de medewerkers de mogelijkheid hebben zich te ontplooiën gedurende hun volledige carrière.

Hiervoor heeft Defensie beslist om het personeel voortaan onder te brengen in "Vakrichtingen", waarbij de functies gegroepeerd worden met gemeenschappelijke professionele competenties die zich situeren in het militair, operationeel of technisch domein.

Meer informatie verder in deze ARES.

Deze procedure zal ook toegepast worden voor de Reservemilitairen. En alle getrainde Reservisten hebben een brief ontvangen waarin hen gevraagd wordt te laten weten of ze de beslissing van Defen-

accord avec la décision de la Défense. Ceux qui ne répondraient pas après une lettre de rappel, seront transférés vers ACARES, et ne seront donc plus entraînés. Espérons que vous répondrez tous!! Et que la Défense ne profitera pas de l'occasion afin de diminuer subrepticement le nombre de Réservistes actifs.

Nous ne pouvons qu'admirer ce que nos "anciens" ont réalisé. Les débuts de "La Réserve" n'ont pas été simples. Depuis plus d'un siècle l'Armée (et pas uniquement l'Armée belge) a eu tendance à les considérer comme une catégorie inférieure, et à estimer qu'ils étaient cause d'un surplus de travail, qu'ils encombraient les casernes. Lors de périodes de crises, par contre, l'Armée était heureuse de pouvoir faire appel à eux. Et le Réserviste était toujours prêt à se mettre au service de son Pays, et même de risquer sa vie pour sa Patrie.

Depuis la création de notre chère (dans le sens *qui nous tient à cœur*, pas dans celui d'onéreuse!!) Belgique, les politiciens ont toujours estimé que le budget de la Défense était trop élevé, que le rôle de l'Armée n'était pas aussi important que ce que les militaires voulaient faire croire, et qu'il fallait par conséquent limiter la taille de l'Armée et réduire son budget.

Bien entendu, les temps changent. Les risques de voir notre Pays envahi par un État voisin sont pour ainsi dire nuls. Mais il y a encore des risques de problèmes graves, la sécurité de notre Pays n'est pas garantie à 100 %.

D'autre part, la Belgique faisant partie d'organisations internationales intervenant afin de maintenir ou de rétablir la Paix dans le monde (et parfois bien loin de chez nous), nous sommes obligés de respecter nos engagements et de participer à certaines de ces missions. Ce qui demande du personnel parfaitement bien entraîné, préparé, et qui dispose d'un équipement et de matériel modernes et bien adaptés (et en nombre suffisant).

Mais, l'on continue à raboter allègrement le budget de la Défense. Bien entendu l'on réduit sérieusement le nombre de militaires, ce qui réduit la part "frais de personnel" du budget. Mais si, d'autre part l'on réduit le budget global, il y a peu de chances que l'on arrive à atteindre la norme de 50 % pour les frais de personnel. Et bien entendu, en cas de budget limité, l'on coupe dans les investissements. L'on investit, c'est certain. Mais il est illusoire de croire qu'en investissant un peu aujourd'hui, l'on rattrapera le retard en investissements de dizaines d'années. Il est également dangereux d'annoncer des montants importants d'investissements, sans

sie aanvaarden. Wie niet antwoordt na een herinneringsbrief zal overgebracht worden naar ACARES, en zal dus niet meer getraind zijn. Laten we hopen dat jullie allen zullen antwoorden!! En dat Defensie niet van de gelegenheid gebruik zal maken om in het geniep een aantal getrainde Reservisten te verminderen.

We bewonderen wat onze "anciens" verwezenlijkt hebben. Het begin van "De Reserve" was geen eenvoudige klus. Sedert meer dan een eeuw heeft het Leger (en niet enkel het Belgisch Leger) de neiging gehad om ze te beschouwen als een minderwaardige categorie, om te vinden dat ze bijkomend werk veroorzaakten en dat ze te veel plaats innamen in de kazernes. Tijdens crisisperiodes, daarentegen, was het Leger gelukkig beroep te kunnen doen op hen. En de Reservist was steeds bereid om zich ten dienste van zijn Land te stellen, en zelfs zijn leven te riskeren voor zijn Vaderland.

Sedert het ontstaan van ons dierbaar België, waren de politici steeds van mening dat de budgetten voor Defensie te hoog lagen, dat de rol van het Leger helemaal niet zo belangrijk was als de militairen wilden doen geloven, en dat bijgevolg de grootte van het Leger en haar budgetten moesten beperkt worden. De tijden veranderen natuurlijk. De risico's dat een naburige Staat ons Land zou binnenvallen zijn zo goed als onbestaande. Maar ernstige problemen kunnen zich toch nog steeds voordoen, en de veiligheid van ons Land is niet 100 % verzekerd.

Aan de andere kant maakt België deel uit van internationale organisaties, die tussenkomen om de Vrede te handhaven of te herstellen in de wereld (en soms heel ver van bij ons), en zijn we verplicht onze verbintenissen na te leven en deel te nemen aan sommige van deze missies. Wat goed getraind, voorbereid personeel vereist, dat beschikt over moderne en goed aangepaste uitrusting en materieel (en in voldoende aantal).

Maar, men blijft maar naarstig het budget van Defensie verder verminderen. Natuurlijk, men vermindert drastisch het aantal militairen, wat het gedeelte "personeelskosten" van het budget ook vermindert. Maar, als men aan de andere kant ook het globaal budget vermindert, is er weinig kans dat men ooit de norm van 50 % voor personeelskosten zal bereiken. En, natuurlijk, in geval van beperkt budget, snijdt men in de investeringen. Men investeert, dat is zeker. Maar men moet toch durven toegeven dat, door vandaag een beetje te investeren, men de achterstand aan investeringen die zich sedert tientallen jaren opgestapeld heeft, moeilijk zal kunnen inhalen. Het is ook gevaarlijk belangrijke bedragen aan investeringen

préciser qu'en réalité ils seront répartis sur plusieurs années budgétaires.

Réduire le nombre total du personnel, tout en veillant à recruter suffisamment afin de diminuer la moyenne d'âge, n'est pas simple. Cela implique un nombre important de départs. Et des difficultés afin de trouver le personnel *ad hoc*.

Et du côté des Militaires de Réserve, l'on réduit d'année en année leur nombre. Bien entendu l'on essaye d'en recruter en insistant sur le fait que la Défense à besoin d'hommes et de femmes ayant des connaissances, des capacités que l'on ne retrouve pas parmi les militaires de carrière. Et il y a des nouvelles recrues. Mais leur nombre est loin de compenser le nombre de départs en congé illimité. Le splendide cercle vicieux: d'abord l'on réduit le nombre de fonctions prévues pour des Réservistes, ensuite l'on constate que l'on en a pas assez afin d'occuper toutes les fonctions, l'on ne fait rien afin d'en recruter suffisamment, et l'on décide d'encore diminuer le nombre de fonctions, etc.

Il y a bien entendu encore des Réservistes actifs. Et certains ont l'occasion de vraiment se rendre utile. Hélas, pour d'autres la situation est moins favorable: ils doivent vraiment se battre afin d'arriver à convaincre leur unité de les employer...!! Arrivant personnellement en fin de carrière, je suis au regret de devoir constater que notre chère Armée belge semble ne plus du tout savoir ce qu'un Réserviste peut lui apporter. C'est triste.

Nous devons tout mettre en œuvre afin que la Défense réalise que les Réservistes recrutés en tant que tels ont toujours pu et peuvent encore ouvrir certains rideaux afin que les militaires voient mieux ce qui se passe à l'extérieur, mais aussi que le citoyen puisse voir ce qui se passe à l'Armée. Et le Réserviste peut même ouvrir certaines fenêtres afin qu'un souffle d'air frais pénètre dans la maison Défense... Mais, pour cela, il est indispensable que le Réserviste soit réellement accueilli dans cette maison, et pas uniquement toléré de temps à autre dans l'arrière cuisine!!

La plupart des Réservistes ont parfaitement compris que les besoins de la Défense ont changé. Mais il serait bon qu'ils puissent constater ce changement également sur le terrain. Ce qui n'est hélas pas le cas dans toutes les unités.

Je reste convaincu que la Défense ne peut obtenir un résultat positif de la Réserve qu'en recrutant suffisamment de Réservistes en dehors de l'Armée, c. à d. des citoyens étant prêts à se mettre à la disposition de la Défense en dehors de leurs activités professionnelles.

aan te kondigen zonder erbij te zeggen dat ze over verschillende boekjaren zullen verspreid worden.

Het totaal aantal personeelsleden verminderen, en tegelijkertijd zorgen voor voldoende rekrutering, zodat de gemiddelde leeftijd daalt, is zeker geen eenvoudige klus. Dat veronderstelt een groot aantal personen dat het leger verlaat. En moeilijkheden om het personeel *ad hoc* te vinden.

En voor wat de Reservemilitairen betreft: men blijft van jaar tot jaar hun aantal verminderen. Natuurlijk tracht men aan te werven en legt men hierbij de nadruk op het feit dat defensie mannen en vrouwen nodig heeft met kennis, capaciteiten die men bij de beroepsmilitairen niet terugvindt. En er zijn nieuwkomers. Maar hun aantal is ruim onvoldoende om het aantal dat met onbeperkt verlof vertrekt te compenseren. Een prachtige vicieuze cirkel: eerst vermindert men het aantal functies voorzien voor Reservisten, nadien stelt men vast dat men er niet voldoende heeft om alle functies te bemannen, men doet niets om er voldoende aan te werven, en men beslist om nogmaals het aantal functies te verminderen, enz.

Er zijn natuurlijk nog actieve Reservisten. En sommigen krijgen echt de mogelijkheid om zich nuttig in te zetten. Maar, jammer genoeg, voor anderen is de situatie minder rooskleurig. Ze moeten echt vechten om hun eenheid te overtuigen ze in te zetten...!! Ik zelf kom op het einde van mijn loopbaan, en ik moet met droefheid vaststellen dat ons dierbaar Belgisch Leger niet meer schijnt te weten wat een Reservist kan bijbrengen. Droevig.

We moeten alles doen om Defensie ervan te overtuigen dat de Reservisten die als dusdanig aangeworven werden steeds in staat waren en nog steeds in staat zijn sommige gordijnen open te trekken, zodat de militairen beter zouden zien wat buiten het Leger gebeurt, maar ook dat de burger zou kunnen zien wat er bij het Leger gebeurt. En de Reservist kan zelfs bepaalde ramen openen zodat wat frisse lucht binnen het huis Defensie waait... Maar hiervoor is het essentieel dat de Reservist echt ontvangen wordt binnenin dat huis, en niet enkel nu en dan toegelaten wordt in het achterhuis!!

De meeste Reservisten hebben heel goed begrepen dat de noden van Defensie veranderd zijn. Maar het zou goed zijn mochten ze deze wijzigingen op het terrein kunnen vaststellen. Wat, helaas, niet het geval is in alle eenheden.

Ik blijf ervan overtuigd dat Defensie enkel een positief resultaat zal kunnen bekomen van de Reserve als ze voldoende Reservisten buiten het leger aanwerft, d.w.z. burgers die bereid zijn zich ten dienst van Defensie te stellen buiten hun gewone beroepsactiviteiten.

Demander à des militaires de carrière (avec contrat de durée indéterminée ou contrat à court terme) de passer ensuite dans la Réserve n'est pas la solution idéale. Ce qui ne veut pas dire que parmi ces militaires ne se trouvent pas des personnes capables et pouvant être utiles.

Mais j'oserais dire que l'on crée une troisième catégorie de personnel: en plus des militaires de carrière (même à court terme) et des militaires de réserve, il y aura des militaires de carrière avec carrière prolongée *en pointillé*.

Un cri, un appel: chers Réservistes qui êtes encore entraînés, et qui désirez le rester de nombreuses années, continuez à vous investir dans cette mission, et soutenez l'URNOR afin qu'elle puisse tenter de convaincre l'État-major qu'il n'est peut être pas encore trop tard, mais qu'il est grand temps de réétudier fondamentalement le dossier "Réserve"...

Je vous fais confiance. Faites honneur à nos prédécesseurs, et tenez bon.

20 novembre 2013.

Jean PLASSCHAERT, ir
Lieutenant-colonel d'Aviation (R)
Président

Aan beroepsmilitairen (met contract van onbeperkte duur of met contract van korte duur) vragen om nadien de Reserve te vervoegen is niet de goede oplossing. Wat niet wil zeggen dat er bij deze militairen geen capabele personen zijn, die zich nuttig kunnen stellen.

Maar ik zou durven zeggen dat men een derde categorie personeelsleden in het leven roept: naast beroepsmilitairen (zelfs korte termijnen) en reservemilitairen, zullen er ook beroepsmilitairen zijn met een verlengde loopbaan *in stippellijn*.

Een kreet, een oproep: beste Reservist die nog getraind bent, et die het nog gedurende vele jaren wenst te blijven, zet u verder in voor deze opdracht, en steun KNVRO, zodat deze de Staf kan trachten te overtuigen dat het misschien nog niet te laat is, maar dat het hoog tijd is om het dossier "Reserve" eens grondig te herbekijken.

Ik heb vertrouwen in jullie. Aanzie dit als een eerbewijs aan uw voorgangers, en geef niet toe.

20 november 2013.

Jean PLASSCHAERT, ir
Luitenant-kolonel van het Vliegwezen (R)
Voorzitter

Nos groupements

LtCol d'Avi (R) Jean PLASSCHAERT

Les premières associations d'officiers de réserve

En 1899, apparut à Bruxelles le tout premier cercle d'Officiers de Réserve. Il portait le nom de *Cercle des Officiers de Réserve de Belgique*.

Il est intéressant de constater, bien que le cadre de réserve fut, à cette époque, très différent de ce qu'il est aujourd'hui, car il était composé avant tout d'anciens officiers de l'active et de sous-officiers ayant réussi l'examen d'OR, la similitude de certaines de leurs préoccupations avec les nôtres : développement au maximum de la formation technique et professionnelle, participation active aux grandes manœuvres, intégration plus poussée dans l'armée.

L'année 1910 vit la fondation d'une deuxième association d'officiers de réserve, à Bruxelles encore. C'était l'*Amicale des Officiers de Réserve de Belgique*.

À la veille de la Première Guerre Mondiale, il semble que les deux associations étaient prêtes à fusionner, ce qui eût semblé assez logique puisque, en février 1914, on ne comptait dans notre pays que 321 OR. Au même moment, bien que Léopold II eut obtenu que le service militaire devint un même devoir pour tous, des voix s'élevaient encore à l'occasion d'élections partielles pour demander la réduction du temps de service.

En 1932, Albert DEVÈZE fut nommé une deuxième fois Ministre de la Défense Nationale. Il essaya de donner une impulsion nouvelle, prit en 1933 nombre de décisions importantes. Il créa une section d'état-major chargée de centraliser tous problèmes en relation avec la réserve. Il fut aussi finalement le promoteur de l'*Union Nationale des Officiers de Réserve*.

De cette période date la naissance de cercles locaux et régimentaires d'officiers de réserve, tels que par exemple le Cercle de Gand, créé le 18 août 1933. La même année, ou au cours des 2 à 3 années suivantes virent également le jour: l'*Amicale des Officiers et Sous-Officiers de Réserve des Carabiniers*, celle des Officiers de Réserve du 14 A et celle des OR du 2/4 A, les Cercles des Offi-

Onze groeperingen

LtKol v/h Vlw (R) Jean PLASSCHAERT

De eerste verenigingen van reserveofficiëren

In 1899 zag te Brussel de allereerste kring van RO het daglicht. Hij droeg de naam van *Cercle des Officiers de Réserve de Belgique*.

Het is interessant de gelijkenis van sommige van hun bekommernissen met de onze vast te stellen, ondanks dat het reservekader van toen zeer verschillend was van wat het thans is, want het werd voornamelijk samengesteld uit oud-officiëren van het actief kader en met onderofficiëren die het examen van RO gelukt hadden: het maximaal ontwikkelen van de technische- en beroepsopleiding, actieve deelname aan de grote manoeuvres, een meer doorgedreven integratie in het leger.

In 1910 volgde de stichting van een tweede vereniging voor reserveofficiëren, ook te Brussel. Het werd de *Amicale des Officiers de Réserve de Belgique*.

Aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog, bleken de beide verenigingen bereid te zijn om samen te gaan, wat in feite logisch bleek daar in deze periode men slechts 321 RO telde in ons land. Tegelijkertijd, en niettegenstaande Leopold II bekomen had dat de militaire dienst een zelfde plicht werd voor elkeen, kwamen er stemmen op, ter gelegenheid van partiële verkiezingen, om de duur van de dienstplicht te verkorten.

In 1932 werd Albert DEVÈZE een tweede maal tot Minister van Landsverdediging benoemd. Hij trachtte het roer kordaat om te gooien, en in 1933 nam hij een aantal belangrijke beslissingen. Hij stichtte een stafsektie, die belast werd met het centraliseren van alle problemen in verband met het reservekader. Tenslotte was hij ook de promotor van de *Nationale Unie van de Reserveofficiëren*.

Uit deze periode dateert het ontstaan van plaatselijke en regimentskringen van reserveofficiëren, zoals de Kring van Gent, gesticht op 18 augustus 1933. Hetzelfde jaar en in de loop van de 2 of 3 erop volgende jaren ontstonden volgende kringen: de Vriendenkring van de Reserveofficiëren en -onderofficiëren van de Carabiniers, en die van de Reserveofficiëren van 14 A of van de RO's van 2/4 A,

ciers de Réserve de Verviers, de Liège, d'Anvers, de Charleroi et de Saint-Nicolas-Waes, ainsi que l'Union Nationale des Officiers de Réserve du Service Administratif.

La création de l'UNOR

Les cercles ayant pris solidement pied dans le pays songèrent à créer un organe qui les réunirait, qui leur vaudrait plus d'influence et leur donnerait plus d'allure. L'union fait la force!, proclame notre devise nationale. Ils établirent en 1935, autour du Lieutenant-colonel BEM R. LENTZ, un organe coordonnateur. C'est l'*Union Nationale des Officiers de Réserve* (UNOR), en Néerlandais la *Nationale Unie van Reserveofficiëren* qui deviendra la *Nationale Vereniging van Reserveofficiëren* (NAVRO, et à partir de 1975 NVRO). Et en janvier 1935, le ministre de la Défense Nationale signait l'acte de constitution de l'UNOR, entérinant par là la création de l'organe qui allait coordonner les différents cercles locaux et régimentaires. Les statuts de l'UNOR furent publiés au Moniteur Belge du 2 février 1935.

Dans le 1er numéro de la revue *L'Officier de Réserve* (mai 1936) nous relevons les associations suivantes (Cercles, Amicales ou Union), affiliées à l'UNOR:

Infanterie: des 2ème, 3ème, 4-24ème, 5-17ème, 6ème, 7ème, 8ème, 9ème, 11ème, 13ème et 14ème de Ligne, des Grenadiers, des Carabiniers, des 1er, 2ème et 3ème Chasseurs à Pied, des 2-4ème Carabiniers-Cyclistes, du 2ème Groupement Mixtes des Chasseurs ardennais;
Artillerie: des 1A, 2A, 6A, 11A, 14A, 1RAA, de la DTCA, du RF Liège et du RF Namur;
Cavalerie: des Guides, des 1er, 2ème et 3ème Lanciers, des 1er et des 2ème Chasseurs à Cheval;
Génie: du Génie du Brabant, du Génie du Hainaut et des Troupes de Transmission;
Transports: des 3CT, 4CT et CT/Au;
Cercle de l'Aéronautique;
Service de Santé: du SS du Brabant, des Pharmaciens de Charleroi, des Médecins de Charleroi, du SS de la Province de Namur;
Cercle du Service Administratif du Brabant;
Sections locales: Anvers, Ath, Beaumont-Chimay, Huy, La Louvière, OR de l'Artillerie de Mons, Tournai, Verviers, Wavre.

Après 1945

Dès 1945, les anciens dirigeants de l'UNOR, reprirent contact et plusieurs réunions de travail amenèrent à l'Assemblée Générale de 1946.

de Kringen Reserveofficiëren van Verviers, van Luik, van Antwerpen, van Charleroi en van Sint-Niklaas-Waes, de Nationale Unie van de Reserveofficiëren van de Administratieve Dienst.

De oprichting van NAVRO

De kringen verwierven vlug vaste voet over het ganse land. Teneinde meer aanzien en invloed te krijgen, richtten ze in 1935, rond Luitenant-kolonel SBH R. LENTZ, een overkoepelend orgaan op. Het is de *Nationale Unie van Reserveofficiëren*, die later de *Nationale Vereniging van Reserveofficiëren* (NAVRO, en vanaf 1975 wordt dit NVRO) wordt, en in het Frans *Union Nationale des Officiers de Réserve* (UNOR). In januari 1935 ondertekent de Minister van Landsverdediging de oprichtingsakte van NAVRO, hierdoor de stichting bekrachtigend van het orgaan dat de verschillende locale en regimentskringen zal op elkaar afstemmen. De statuten van NAVRO verschenen in het Belgisch Staatsblad op 2 februari 1935.

In het 1ste nummer van het tijdschrift *L'Officier de Réserve* (mei 1936) noteren we volgende verenigingen (Kring, Vriendenkring of Vereniging), aangesloten bij KNVRO:

Infanterie: van het 2de, 3de, 4-24ste, 5-17de, 6de, 7de, 8ste, 9de, 11de, 13de en 14de Linie, van de Grenadiers, de Karabiniers, van de 1ste, 2de en 3de Jagers te Voet, van het 2-4de Karabiniers-Cyclisten, van het 2de Gemengde Groepement van Ardeense Jagers;
Artillerie: van 1A, 2A, 6A, 11A, 14A, 1RAA, van de DTCA, van het RF Luik et het RF Namen;
Genie: van Genie Brabant, Genie Henegouwen et van de Transmissietroepen;
Transport: van de 3CT, 4CT et CT/Au;
Kring van de Luchtvaart;
Gezondheidsdienst: van de GD Brabant, van de Apothekers van Charleroi, van de Geneesheren van Charleroi, van de GD van de Provincie Namen;
Kring van de Administratieve Dienst van Brabant;
Lokale afdelingen: Antwerpen, Ath, Beaumont-Chimay, RO van de Artillerie van Bergen, Doornik, Huy, La Louvière, Verviers, Wavre.

Na 1945

Vanaf 1945 namen de vroegere leiders van NAVRO terug contact op en meerdere werkvergaderingen leidden tot de Algemene Vergadering van 1946.

Comme après la Première Guerre Mondiale, l'armée disposait d'un nouveau cadre de réserve. Mais la guerre était finie. On n'entreprit rien et on congédia beaucoup d'hommes de bonne volonté. On constata soudain, en 1948, que le cadre de réserve présentait de grandes lacunes. Les premiers sous-lieutenants miliciens furent formés. Un nouveau nuage commençait à obscurcir l'horizon international. Les décisions des trois Grands avaient abouti à scinder l'Europe en deux blocs distincts. La Guerre Froide débutait.

Mais la réorganisation de nos Forces Armées sur le modèle britannique et l'éloignement de nos unités tenant garnison en Allemagne, entraîna de très nombreuses mutations dont la conséquence fut d'affaiblir les amicales régimentaires privées d'un apport substantiel de jeunes OR.

Parallèlement à la renaissance de l'UNOR, les cercles, amicales et unions avaient repris leurs activités. Nombreux d'abord apparurent les cercles locaux. En dépit de leur bonne volonté, ils ne pouvaient cependant regrouper que fort peu d'adhérents. Ils ne tardèrent pas à se fondre dans les cercles régionaux. Les amitiés nées dans ces cercles dès avant la guerre se trouvèrent, dans de nombreux cas durant le conflit, renforcées dans les mouvements de Résistance. Ce fut donc tout naturellement au plan régional que se créèrent et se développèrent les nouvelles activités de l'UNOR.

Dans un numéro spécial de *L'officier de Réserve*, daté 1945, nous relevons les cercles ou amicales suivants: 4/24/34/54ème et 8ème de Ligne, Grenadiers, Carabiniers, 2/4 A, 6A, 10/11/23 A, DTCA, TTR, 4CT, Service de Santé du Brabant, Cercles d'Anvers, de Binche, de la Région de Charleroi/Section Aie, du Génie de Flandre Orientale, de La Louvière et environs, de Virton.

Et dans la revue du mois d'octobre 1953: Cercle régionaux ou locaux à: Alost, Andenne-Seilles et environs, Anvers, Bastogne et le Luxembourg, Bruxelles, région de Charleroi, Gand, Huy et environs, Liège, province du Limbourg, Menin et environs, Mons et région, province de Namur, Ostende et le littoral, Renaix, Saint-Nicolas-Waes, Tournai et Tournais, Verviers, Wavre et environs; Unions nationales du Service Financier, des Médecins, de la Force Aérienne, de la Force Navale et de l'Artillerie; Amicales régimentaires ou de Corps: Carabiniers (Officiers et Sous-officiers de Réserve!!!), Grenadiers,

Evenals na de Eerste Wereldoorlog, beschikte ons leger over een nieuw reservekader. Maar, de oorlog was voorbij. Men ondernam niets en men bedankte veel mensen van goede wil. En plots kwam men in 1948 tot de vaststelling dat het reservekader grote leemten vertoonde. De eerste reserveluitenantsmiliciens werden gevormd. Maar opnieuw kwamen donkere wolken op ons en op onze burens af. De beslissingen van de drie Grootmachten leidden tot de verdeling van Europa in twee onderscheiden blokken. Het was het begin van de Koude Oorlog.

Doch de toenmalige reorganisatie van onze strijdkrachten naar het Brits model alsmede de verwijdering van onze eenheden die in Duitsland hun garnizoenen gingen nemen, brachten een groot aantal mutaties met zich mee, waardoor de regimentenvriendenkringen verzwakt werden, beroofd van een substantiële inbreng van jonge RO's.

Gelijktijdig aan deze wedergeboorte van NAVRO, hernamen de kringen, vriendenkringen en verenigingen hun activiteiten. Eerst ontstonden talrijke lokale kringen. En niettegenstaande hun goede wil, konden ze slechts weinig leden bijeenbrengen. Ze besloten dan ook tamelijk snel om zich samen te smelten tot regionale kringen. De vriendschap ontspooten in de kringen daterend reeds van vóór de oorlog werd nog gesterkt in de Weerstand, zodat zeer begrijpelijk op regionaal vlak bij de verenigingen van NAVRO nieuwe activiteiten ontstonden en zich uitbreidden.

In een speciale aflevering van het tijdschrift *De Reserve-Officier* (gedateerd 1945), vinden we volgende kringen of vriendenkringen: 4/24/34/54ste en 8ste Linie, Grenadiers, Karabiniers, 2/4 A, 6A, 10/11/23 A, DTCA, TTR, 4CT, Gezondheidsdienst van Brabant, Kringen van Antwerpen, Binche, Charleroi en omstreken/Afdeling Aie, Genie van Oost-Vlaanderen, La Louvière en omstreken, Virton.

En in het tijdschrift van oktober 1953: Lokale of gewestelijke kringen: Aalst, Andenne-Seilles en omstreken, Antwerpen, Bastogne en Luxembourg, Brussel, streek van Charleroi, Gent, Hoei en omstreken, Luik, provincie Limburg, Menen en omstreken, streek van Bergen, provincie Namen, Oostende en de Kust, Ronse, Sint-Niklaas-Waas, Doornik en omliggende, Verviers, Waver en omstreken; Nationale verenigingen van de Financiële Dienst, van Geneesheren, van de Luchtmacht, van de Zee-macht, van de Artillerie; Regiment- of korpsverboderingen: Karabiniers (Reserveofficiers en -onderofficiers!!!), Grenadiers,

diers, 2ème Lanciers, de Liaison, "de la Mission militaire belge et du service de liaison militaire belge", du 8ème de Ligne, des Parachutistes, du Régiment Commando, des 2/4ème d'Artillerie, du 6ème d'Artillerie, du 14ème d'Artillerie (Officiers et Sous-officiers de Réserve!!!), de la DTCA, des anciens combattants de la Brigade Piron; ainsi que des cercles au Congo belge et au Ruanda-Urundi.

Et, depuis une dizaine d'années, nous constatons deux modifications importantes dans l'organisation de nos Groupements.

Tout d'abord, plusieurs Groupements ont décidé de se regrouper, p. ex Koninklijke Vereniging Reservisten Vlaams-Brabant (= Kringen Leuven en West-Brabant), Groepering Reservemilitairen West-Vlaanderen (= Kringen Brugge, Ieper en Westhoek).

Et d'autre part, de nombreux Groupements sont dorénavant ouverts à tous les Réservistes, et donc plus uniquement aux OR (et certains ont changé leur dénomination dans ce sens): KNVRO Kempen, CRMR Prov Liège, VRO Limburg, KVMR Marine, ARNRM Médic, CROR Namur, KVR Vlaams-Brabant, COR Verviers, GR West-Vlaanderen. Et, comme vous le savez, l'UNOR est également devenue en 2012 une association "all ranks", et elle représente par conséquent tous les Militaires de Réserve.

Nous avons estimé utile de consacrer quelques pages à nos Groupements fêtant cette année un important anniversaire.

diers, 2de Lanciers, van de Verbinding, "van de Belgische militaire zending en van de Belgische militaire verbindingdienst", van het 8ste Linie, van de Parachutisten, van het Regiment Commando, van de 2/4de Artillerie, van de 6de Artillerie, van de 14de Artillerie (Reserveofficiers en -onderofficiers!!!), van de DTCA, van de oudstrijders van de Brigade Piron; alsook kringen in Belgisch Kongo en Ruanda-Urundi.

En, sedert een tiental jaren, stellen we twee belangrijke wijzigingen in de organisatie van onze Groeperingen.

Eerst en vooral hebben verschillende Groeperingen beslist zich te hergroeperen, bvb. Koninklijke Vereniging Reservisten Vlaams-Brabant (= Kringen Leuven en West-Brabant), Groepering Reservemilitairen West-Vlaanderen (= Kringen Brugge, Ieper en Westhoek).

En aan de andere kanten staan een hele reeks Groeperingen voortaan open voor alle Reservisten, en dus niet enkele meer voor RO's (en sommige hebben hun naam in deze zin aangepast): KNVRO Kempen, CRMR Prov Liège, VRO Limburg, ARMR Marine, KNVRMR (Medic), CROR Namur, KVR Vlaams-Brabant, COR Verviers, GR West-Vlaanderen. En, zoals u weet, is ook KNVRO sedert 2012 een "all ranks"-vereniging, en vertegenwoordigt ze dus alle Reservemilitairen.

We vonden het nuttig enkel bladzijden te besteden aan onze Groeperingen die dit jaar een bijzondere verjaardag vierden.

CROR NAMUR – 75 ans KRO DENDERMONDE – 50 jaar

Les rapports des activités organisées par ces Groupements à l'occasion de leur anniversaire paraîtront dans le prochain ARES.

De verslagen van de activiteiten ingericht door deze Groeperingen ter gelegenheid van hun verjaardag, zullen in volgende ARES verschijnen.

KKRO GENT – 80 jaar

Ere LtKol Albert HOMBROUCKX
Voorzitter KKRO GENT

Op zaterdag 25 mei 2013 vierden wij, Koninklijke Kring Reserveofficieren Gent, onze tachtigste verjaardag. Op 18 augustus 1933 besloten enkele oudgedienden van het 2de Linieregiment om een Gentse Kring van Reserveofficieren op te richten. Deze oprichting vond plaats in de Leopoldskazerne te Gent, garnizoen van het 2de Linie.

Met het uitbreken van de 2de Wereldoorlog worden alle activiteiten officieel stopgezet. Na de oorlog, en dit tot in 1950, is er een werkcel en dan herleeft de werking van zowel de nationale als de regionale kringen.

Voor Gent was dit onder de bezielende leiding van LtKol (R) Marcel WUSTEFELD, in deze dagen nog KaptCdt. De opeenvolgende voorzitters LtKol (R) Georges VANDENBERGHE, LtKol (R) Jean VAN KAN, Cdt (R) Lucien VAN DE VELDE, Med LtKol (R) Gilbert EBO, Maj (R) Chris 'T KINDT, FKP (R) Jo GODDEMAER, opnieuw LtKol (R) Chris 'T KINDT, en Maj (R) Jean-Marie VAN WIJNSBERGHE traden in het voetspoor van hun voorgangers en bouwen de Kring Gent uit tot een van de voornaamste groeperingen van het land.

Met de jaren stijgt het aantal leden tot boven de 400, maar door het opschorten van de legerdienst kent de kring, zoals de meeste andere kringen, een sterke terugval.

In 1983 is KRO Gent de eerste van de kringen van reserveofficieren aan wie Z. M. koning Boudewijn de titel "Koninklijke Maatschappij" toekent.

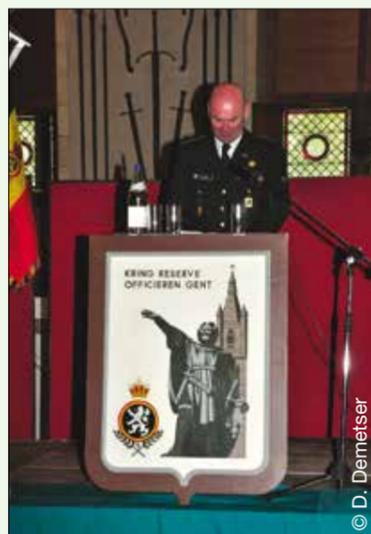
In de loop der jaren verbreedert de kring met groeperingen van over de (taal)grenzen, met name de Cercle Royal des Officiers de Reserve de Mons (België) 45 jaar geleden, Groupement des Officiers de Reserve de Lille (Frankrijk) 40 jaar, en Reservistenverband Landesgruppe Bremen (Duitsland) 35 jaar.

De academische zitting ter gelegenheid van ons jubileum vond plaats in het historisch kader: de Lakenhalle van het Belfort. De Commandant van de Provinciestaf Oost Vlaanderen, Kolonel Stafbrevethouder ir. Eric DE DURPEL, schetste de rol van de Reserve in verband met de banden Leger en Natie. Enkele passages uit zijn speech:

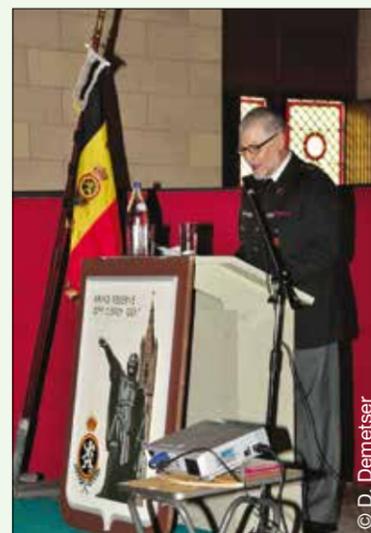
De opschorting van de legerdienst in 1992 is een zware klap voor de kringen van ResOffr en ResOOfr. En dat zal er niet op verbeteren met de uitstroom van de generatie van het militietijdperk de komende jaren.

En dat zie ik met lede ogen aan. Van de Reservist wordt immers gezegd dat hij tweemaal burger is (twice a citizen) en zo speelt hij of zij een zeer belangrijke rol in de band Leger Natie. Ik ben ervan overtuigd dat elke gemotiveerde Reservist, en ik heb in de voorbije twee jaar kunnen vaststellen dat er bij de kring van Gent er zo heel wat zijn, een uitstekende ambassadeur van Defensie is naar de bevolking toe. En dergelijke ambassadeurs hebben we nodig om de taken, opdrachten en verwezenlijkingen van Defensie in een correct daglicht te plaatsen, primordiaal in de huidige jaren van budgettaire krapte.

Mannen en vrouwen van de Reserve, blijf u inzetten ten dienste van Defensie zodoende ook ten dienste van ons land. Wees een waardig ambassadeur. Twice a citizen.

Kol SBH Eric DE DURPEL

Ere LtKol Albert HOMBROUCKX

De Voorzitter van KNVRO, en lid van KKROGent, LtKol v/h Vlw (R) Jean PLASSCHAERT stelt vast dat het aantal Reservisten steeds daalt, maar dat er nog heel wat overblijven, mobiliseerbaar zijn en nog een lange termijn voor de boeg hebben.

Hij stelt dat het de taak van de kringen is om de jonge Reservisten op te vangen en de juiste informatie te verstrekken. Het is de bedoeling dat de oudere Reservisten op de hoogte blijven van de steeds veranderende situatie bij Defensie, om alzo de vragen van de jonge Reservisten te kunnen beantwoorden.

Na de toespraak van de Voorzitter werd in woord en beeld de geschiedenis van 80 jaar KKROG belicht. De foto's die geprojecteerd werden deden bij de meeste aanwezigen herinneringen aan de (goede) oude tijd heropleven. Nostalgie in de zuivere zin van het woord. De samensteller van deze slideshow, Ere LtKol Gilbert DELARUELLE, is er zeker in geslaagd de rijke geschiedenis van de kring in beeld te brengen.

De academische zitting werd beëindigd met een receptie in de Lakenhalle waar de "Pater Lieven"-biertjes door iedereen geproefd en geprezen werden...!

De viering werd afgesloten met een feestmaaltijd in de crypte van het NH-Hotel.

Hier werden de banden met de verbroederingen nogmaals verstevigd.

De fiere voorzitter,
Ere LtKol Albert HOMBROUCKX

KNVRO-KEMPEN – 75 jaar

Ere LtKol Marc NUYENS
Voorzitter KNVRO-KEMPEN

Samen met de Confederatie van Turnhoutse Oudstrijders & Vaderlandslievende verenigingen, vierde de Turnhoutse vereniging van reserveofficieren de 75ste verjaardag van haar oprichting op zaterdag 11 mei 2013, ter gelegenheid van de plechtigheid ter herdenking van het einde van Wereldoorlog II en de bevrijding der kampen.

In mei 2013 vierten we niet enkel de verjaardag van onze vereniging vierten, maar herdenken we natuurlijk ook de inval door Nazi-Duitsland op 10 mei 1940 in België en Nederland, met de 18-daagse veldtocht en de capitulatie van het Belgische Leger op 28 mei 1940, maar vooral het einde van Wereldoorlog II door de capitulatie van Nazi-Duitsland op 08 mei 1945.

Onze vereniging van reserveofficieren werd opgericht op 18 mei 1938 als afdeling van de “Vlaamse Vereniging van Reserve Officieren”, met als eerste voorzitter en medestichter de Lt (R) ir. Jos VAN TICHELEN, toenmalig technisch directeur van de pannenfabriek TUCA.

Het ontstaan van onze kring situeert zich in een periode van onstabiliteit, waarbij enkele reserveofficieren hun verantwoordelijkheid namen om een vereniging te stichten die als doel had een nauw samenwerkingsverband te sluiten tussen belangrijke personen, reserveofficieren, uit Turnhout en omgeving. Men was zich bewust van de dreiging van Nazi-Duitsland, en men wilde klaar zijn om het vaderland te dienen. De geschiedenis heeft ons gelijk gegeven. De leden van de prille kring van reserveofficieren hebben hun steentje bijgedragen tot de verdediging van ons vaderland.

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog waren de meeste reserveofficieren gemobiliseerd en namen ze deel aan de 18-daagse veldtocht; velen werden krijgsgevangen genomen. Ook onze eerste naoorlogse voorzitter, burgemeester en senator Frans TANGHE, was van de partij als jonge reserveonderluitenant. Velen werden lid van het verzet. Onze voorzitter Jos VAN TICHELEN werd einde 1942 opgepakt door de Gestapo en belandde na vele gevangnissen en kampen, o.m. in Bergen-Belsen, waar hij drie dagen na de bevrijding van het kamp op 19 april 1945 overleed.

We vermelden hier graag enkele zinnen uit de toespraak gehouden door de Heer Tom VERSMISSEN, Eerste Schepen van de Stad Turnhout:
De reserveofficieren van KNVRO-KEMPEN, hebben een belangrijke rol gespeeld in deze geschiedenis en in de bevrijding van Turnhout. Onbaatzuchtig hebben zij zich ten dienst gesteld voor de bescherming van de Turnhoutenaars en Kempenaars, en deze inzet, zelfs met gevaar voor hun eigen leven, kunnen we als stadsbestuur echter nooit genoeg onderstrepen. Wij wensen nogmaals namens het stadsbestuur en onze ganse bevolking onze dank en eer uit te drukken aan KNVRO-KEMPEN, voor de moed en kracht die zij hebben gegeven aan onze burgers in deze donkere periode in onze geschiedenis.

Na de Tweede Wereldoorlog draaiden de activiteiten van onze kring op een laag pitje, maar begin 1961 werd onze vereniging nieuw leven ingeblazen, mede op initiatief van Cdt (R) Gust VERBRUGGEN, die vele jaren manusje van al was in onze vereniging. Ook ons huidige bestuurslid Ere LtKol Eddy VAN GORP speelde als S3 een belangrijke rol.

Van 1961 tot 1973 was LtKol (R) en senator Frans TANGHE de eerste naoorlogse voorzitter. Van 1973 tot 1982 was de voortijdig overleden Cdt (R) Fons VAN ASTEN de voorzitter, die met enkele andere leden regelmatig deelnam aan sportieve militaire activiteiten. Onder het voorzitterschap van LtKol (R) Rob CONINCKX, van 1982 tot 1987, werd een akte van peterschap door het OC Nr 3 te Turnhout verkregen. Tijdens het voorzitterschap van LtKol (R) (en later Ere LtKol) Staf WIJNEN, van 1987 tot 2000, verkreeg onze vereniging de titel “Koninklijk” in 1988, en vierden wij ons 60-jarig jubileum in 1998. In 2000 nam LtKol (R) Marc NUYENS het voorzitterschap over. En in 2008 vierden we ons 70-jarig jubileum.

Sinds 1939 was Turnhout een garnizoensstad en is het leven in Turnhout nauw verbonden met de Kazerne “Majoor Blairon”. Dit was ook voor onze vereniging zo. Op 20 mei 1939 was onze vereniging betrokken bij de plechtige intocht van het 8ste Linierement, het eerste garnizoen in onze stad. Op 24 augustus 1946 kwam het 3de Centrum voor eerste Opleiding naar het latere OC Nr 3, dat op 04 april 1983 het officiële peterschap over KNVRO-KEMPEN op zich nam. Na de sluiting van het OC Nr 3 werd dit peterschap overgenomen door het 3 Bataljon Parachutisten te Tienen.

In 1993 werden wij geconfronteerd met de opschorting van de dienstplicht en de sluiting van het OC Nr 3 te Turnhout. Mede dank zij de inzet van Staf WIJNEN en zijn toenmalige bestuursleden, betekende dit niet het einde van onze vereniging, maar een nieuwe start. Dank zij de steun van het 3 Bn Parachutisten te Tienen kunnen wij onze werking verder zetten en tellen wij nu nog altijd 78 leden. Conform onze statuten staan wij ook open voor de “nieuw aangeworven” Reservisten, die Defensie sinds enkele jaren rekruteert. Sinds dit jaar, door de wijziging van de statuten van KNVRO, kunnen ook andere reserve- of oud-beroepsmilitairen lid worden.

Zoals onze voorgangers zich bewust waren van het nut van een sterke en goed getrainde reserve, zijn we dit nu nog altijd. Het wordt hoog tijd dat onze politieke verantwoordelijken zich bezinnen en eindeloze discussies vervangen door een politiek, waarbij nog plaats is voor gezonde ideeën en realisme, waarbij de jeugd terug wordt gemotiveerd om zich voor de gemeenschap in te zetten. Het bestuur is zich ervan bewust dat op termijn aan dit alles een einde zou kunnen komen. Er is bijna géén instroom meer van reservisten; de huidige leden worden ouder. Maar toch ben ik ervan overtuigd dat het in stand houden van een vereniging van reserveofficieren een goede zaak is om het gedachtegoed te bewaren en als uitgangspunt te dienen voor nieuwe ontwikkelingen.

Op 11 mei 2013, begon de dag met een optocht tot de Grote Markt, onder begeleiding van een 10-tal militaire voertuigen uit WO II (waaronder enkele lichte pantser). Na een eucharistieviering en een bloemenhulde aan het monument Zegeplein, vond de academische zitting plaats in de Raadszaal van het Stadhuis. De dag werd afgesloten met een receptie opgeluisterd door een dixielandorkest met muziek uit de oorlogsjaren.

Er werd tevens een fototentoonstelling georganiseerd rond de geschiedenis van KNVRO-KEMPEN en oude beelden van het 8ste Linierement en een kleine tentoonstelling legermateriaal door de Turnhoutse Vereniging voor Legermateriaal. Tijdens het ganse programma was er een static show van oude militaire voertuigen voor het stadhuis.

Les Filières de Métiers

Avant-propos (note DG HR)

Depuis quelques temps la gestion du personnel au sein de la Défense tend de plus en plus vers un management des compétences. L'idée centrale ici est que du personnel motivé a un meilleur rendement. Pour cela un juste équilibre entre les besoins de la Défense et les attentes des individus est nécessaire.

Cela signifie que la Défense doit pouvoir disposer **des bonnes personnes avec les bonnes compétences, au bon endroit et au bon moment**. D'autre part les collaborateurs doivent pouvoir s'épanouir tout au long de leur carrière.

Arrêté royal du 1er octobre 2013, paru au Moniteur belge du 8 octobre 2013, modifiant l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence.

PHILIPPE, Roi des Belges,

À tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 28 février 2007 fixant le statut des militaires et candidats militaires du cadre actif des forces armées, les articles 38, alinéa 1er, remplacé par la loi du 31 juillet 2013, 40, remplacé par la loi du 31 juillet 2013, 41, remplacé par la loi du 31 juillet 2013, 243, modifié par la loi du 31 juillet 2013, et 272, modifié par la loi du 20 juin 2012;

Vu l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence;

Vu le protocole de négociation N-337 du Comité de négociation du personnel militaire, conclu le 5 juin 2013;

Vu l'avis 53.960/2/V du Conseil d'État, donné le 9 septembre 2013, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973;

Sur la proposition du Ministre de la Défense,

Nous avons arrêté et arrêtons:

Article 1er. Dans l'intitulé de l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence, les mots “, domaines d'expertise” sont abrogés.

Art. 2. Dans l'article 1er, 1°, du même arrêté, les mots “et candidats militaires” sont insérés entre les mots “des militaires” et les mots “du cadre actif”.

Art. 3. Dans l'intitulé du chapitre 2 du même arrêté, les mots “, domaines d'expertise” sont abrogés.

Art. 4. L'article 2 du même arrêté est remplacé par ce qui suit:

“Art. 2. Conformément à l'article 38/1 de la loi, les officiers, à l'exception des officiers nommés ou commissionnés à un grade d'officier général, et les sous-officiers sont inscrits dans une des filières de métiers fixées au tableau I de l'annexe A au présent arrêté.

Ces militaires peuvent acquérir un ou plusieurs des pôles de compétence fixés au tableau II de l'annexe A au présent arrêté. ”

Art. 5. L'article 3 du même arrêté est abrogé.

Art. 6. L'article 4 du même arrêté est remplacé par ce qui suit:

“Art. 4. Le directeur général human resources est l'autorité visée aux articles 40 et 41 de la loi.»

Art. 7. À l'article 6 du même arrêté, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “et domaines d'expertise fixés aux articles 2 et 3” sont remplacés par les mots “fixées à l'article 2, ”;

2° dans l'alinéa 2, les mots “ou un domaine d'expertise” sont abrogés;

3° dans l'alinéa 3, les mots “ou un domaine d'expertise, ” sont abrogés.

Art. 8. À l'article 7 du même arrêté, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le paragraphe 1er:

a) l'alinéa 1er est remplacé par ce qui suit :

“Lorsqu'il est inscrit dans une filière de métiers, le militaire concerné en est avisé par notification écrite. ”;

b) à l'alinéa 2, les mots “afin de changer de filière de métiers, de domaine d'expertise ou de pôle de compétence” sont remplacés par les mots “afin de changer de filière de métiers”;

2° dans le paragraphe 2, alinéa 1er, les mots “, un domaine d'expertise ou” sont remplacés par les mots “ou acquérir”.

Art. 9. Dans le même arrêté, l'annexe A est remplacée par l'annexe 1re jointe au présent arrêté.

Art. 10. Dans le même arrêté, l'annexe B, modifiée par l'arrêté royal du 25 mars 2010, est remplacée par l'annexe 2 jointe au présent arrêté.

Art. 11. Produisent leurs effets le 1er octobre 2013:

1° les articles 38 à 42/1, et 243 de la loi du 28 février 2007 fixant le statut des militaires et candidats militaires du cadre actif des forces armées, tels que modifiés par la loi du 31 juillet 2013;

2° l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers et pôles de compétence;

3° le présent arrêté.

Art. 12. Le ministre qui a la Défense dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 1er octobre 2013.

PHILIPPE

Par le Roi: Le Ministre de la Défense, P. DE CREM

Annexe 1re à l'arrêté royal du 1er octobre 2013 modifiant l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence

Annexe A à l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers et pôles de compétence

Tableau I – Filières de métiers	Tabel I – Vakrichtingen
Appui général	Algemene steun
Collecte de l'information	Informatievergaring
Emploi des systèmes d'arme terrestres	Inwerkingstelling van grondwapensystemen
Emploi des systèmes d'arme aériens	Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
Emploi des systèmes d'arme navals	Inwerkingstelling van marinewapensystemen
Contrôle aérien	Luchtcontrole
Appui médical	Medische steun
Génie civil et militaire	Militaire en burgergenie
“Supply chain” et mobilité	“Supply chain” en mobiliteit
Techniques des systèmes de communication et d'information	Technieken van communicatie- en informatiesystemen
Techniques du matériel terrestre	Technieken van het grondmaterieel
Techniques du matériel aérien	Technieken van het luchtmaterieel
Techniques du matériel naval	Technieken van het marinematerieel
Techniques médicales	Medische technieken
Musiciens	Muzikanten
Techniques spéciales	Speciale technieken
Tableau II – Pôles de compétences	Tabel II – Competentiepools
Analyse et exploitation du renseignement et sécurité	Analyse en exploitatie der inlichtingen en veiligheid
Budget et finances	Budget en financiën
Gestion des ressources humaines et organisations	Beheer human resources en organisaties
Gestion des ressources matérielles et de l'infrastructure	Beheer material resources en infrastructuur
Image et relations publiques	Imago en publieke relaties
Opérations “joint and combined”	Operaties “joint and combined”
Affaires politiques et militaires	Politieke en militaire aangelegenheden
Milieu et prévention	Milieu en preventie
Gestion générale	Algemeen beheer

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 1er octobre 2013 modifiant l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence.

PHILIPPE

Par le Roi: Le Ministre de la Défense, P. DE CREM

Annexe 2 à l'arrêté royal du 1er octobre 2013 modifiant l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence
Annexe B à l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers et pôles de compétence

Tableau I: Intégration des corps/spécialités de la force terrestre, de la force aérienne, de la marine, du service médical et du corps spécial des musiciens dans les filières de métiers pour les **officiers**.

	Corps et spécialités de l'arrêté royal du 5 octobre 1976 déterminant les corps d'officiers des forces armées (a)	Filières de métiers (FM) (a)
Force terrestre	Infanterie	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres
	Troupes blindées	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres
	Artillerie	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres FM Emploi des systèmes d'arme aériens
	Génie	FM Génie civil et militaire
	Troupes de transmission	FM Techniques des systèmes de communication et d'information
	Logistique	FM "Supply chain" et mobilité FM Génie civil et militaire FM Techniques du matériel terrestre FM Techniques du matériel aérien FM Techniques des systèmes de communication et d'information
	Administration	FM Appui général
Force aérienne	Personnel navigant	FM Emploi des systèmes d'arme aériens
	Personnel non-navigant	FM Appui général FM "Supply chain" et mobilité FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres FM Emploi des systèmes d'arme aériens FM Contrôle aérien FM Génie civil et militaire FM Techniques des systèmes de communication et d'information FM Techniques du matériel aérien FM Techniques spéciales
	Aviation légère	FM Emploi des systèmes d'arme aériens
Marine	Personnel de la marine	FM Emploi des systèmes d'arme aériens FM Emploi des systèmes d'arme navals FM Techniques du matériel naval FM Appui général FM "Supply chain" et mobilité FM Techniques spéciales
Service médical	Technique médicale	FM Techniques médicales
	Support médical	FM Appui médical FM Techniques des systèmes de communication et d'information
Musiciens	Musicien force terrestre	FM Musiciens
	Musicien force aérienne	FM Musiciens
	Musicien marine	FM Musiciens

(a) Les officiers de chaque corps et spécialité de la force terrestre, de la force aérienne, de la marine et du service médical peuvent également être inscrits dans chaque filière de métiers selon les critères fixés à l'article 7, § 2.

Tableau II: Intégration des corps/spécialités de la force terrestre, de la force aérienne, de la marine, du service médical et du corps spécial des musiciens dans les filières de métiers pour les **sous-officiers**.

	Corps et spécialités de l'arrêté royal du 13 janvier 2003 relatif à l'organisation des corps et spécialités auxquels sont affectés les sous-officiers des forces armées (a)	Filières de métiers (FM) (a)		
Force terrestre	Infanterie	Infanterie	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		Éducation physique	FM Appui général	
	Troupes blindées	Tank	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		Reconnaissance	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		Surveillance du champ de bataille	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
	Artillerie	Artillerie de campagne	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		Artillerie anti-aérienne	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		UAV	FM Collecte de l'information FM Emploi des systèmes d'arme aériens	
	Génie	Génie de combat	FM Génie civil et militaire	
		Génie de construction	FM Génie civil et militaire	
	Systèmes de communication et d'information	Opération systèmes de communication et d'information	FM Techniques des systèmes de communication et d'information	
		Support technologie d'information et de communication	FM Techniques des systèmes de communication et d'information	
		Informatique	FM Techniques des systèmes de communication et d'information	
	Logistique	Spécialiste approvisionnement	Spécialiste approvisionnement	FM "Supply chain" et mobilité FM Génie civil et militaire
			Spécialiste transport et contrôle des mouvements	FM "Supply chain" et mobilité
		Spécialiste catering	Spécialiste catering	FM Appui général FM "Supply chain" et mobilité
			Spécialiste rénovation munition	FM Génie civil et militaire
		Spécialiste EDEE	FM Génie civil et militaire	
		Technicien matériel aviation légère et UAV	FM Techniques du matériel aérien	
		Technicien matériel roulant et engins	FM Techniques du matériel terrestre	
		Technicien matériaux	FM Techniques du matériel terrestre	
		Technicien armement et optique	FM Techniques du matériel terrestre FM Techniques du matériel aérien	
		Technicien électronique	Technicien électronique	FM Techniques du matériel terrestre FM Techniques du matériel aérien FM Techniques des systèmes de communication et d'information
Technicien optronique	FM Techniques du matériel terrestre FM Techniques du matériel aérien			
Administration	Administration	FM Appui général		

Force aérienne	Personnel navigant	Mécanicien de bord	FM Emploi des systèmes d'arme aériens	
		SARSO	FM Emploi des systèmes d'arme aériens	
		Plongeur-sauveteur	FM Emploi des systèmes d'arme aériens	
		Loadmaster-steward	FM Emploi des systèmes d'arme aériens	
	Personnel non-navigant	Opérations aériennes	FM Appui général	FM Collecte de l'information
			FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	FM Emploi des systèmes d'arme aériens
			FM Contrôle aérien	
			Technique d'avions	FM Techniques du matériel aérien
		C3IS	FM Techniques des systèmes de communication et d'information	
	Opérations terrestres	FM Appui général	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
Support technique	FM Appui général	FM Techniques du matériel terrestre		
Support non-technique	FM Appui général	FM Techniques des systèmes de communication et d'information		
Aviation légère	Personnel navigant de l'aviation légère	FM Emploi des systèmes d'arme aériens		
Marine	Personnel de la marine	Service nautique	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Breveté en navigation	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Détecteur	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Technicien d'armes	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Plongeur-démineur	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Transmissions maritimes	FM Emploi des systèmes d'arme navals	
		Service technique d'armement	FM Techniques du matériel naval	
		Service technique	FM Techniques du matériel naval	
		Charpentier de marine	FM Génie civil et militaire	
		Réparateur véhicules	FM Techniques du matériel terrestre	
		Tourneur-ajusteur	FM Techniques du matériel terrestre	
		Infanterie de marine	FM Emploi des systèmes d'arme terrestres	
		Administration	FM Appui général	
Approvisionnement	FM "Supply chain" et mobilité			
Cuisinier	FM Appui général			
Service médical	Personnel Support médical	FM Appui médical		
Musiciens	Musicien force terrestre	FM Musiciens		
	Musicien force aérienne	FM Musiciens		
	Musicien marine	FM Musiciens		

(a) Les sous-officiers de chaque corps et spécialité de la force terrestre, de la force aérienne, de la marine et du service médical, et les sous-officiers musiciens peuvent également être inscrits dans chaque filière de métiers selon les critères fixés à l'article 7, § 2.

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 1er octobre 2013 modifiant l'arrêté royal du 9 juillet 2007 relatif à l'organisation des filières de métiers, domaines d'expertise et pôles de compétence.

PHILIPPE

Par le Roi: Le Ministre de la Défense, P. DE CREM

Inscription dans une filière de métiers – Notification

<http://www.mil.be/reserve/subject/index.asp?LAN=fr&FILE=&ID=1627&MENU=2679&PAGE=1>

Tous les militaires de réserve appartenant à une unité (donc non repris dans ACARES) recevront au cours du mois d'octobre 2013 une lettre personnelle de la DGHR leur attribuant une **filière de métiers (VR)** initiale.

En instituant la filière de métiers, la Défense désire réaliser une gestion du personnel plus efficace en liant l'individu d'après ses compétences (filière de métiers) à une fonction / poste (décrivant les qualités requises pour le job).

Une **filière de métiers (VR)** regroupe des fonctions englobant des compétences professionnelles communes qui se situent dans le **domaine militaire, opérationnel ou technique**. Ci-dessous vous trouverez la liste des 16 filières de métiers et un aperçu des fonctions par VR.

A partir du 1er janvier 2014, la gestion du personnel se fera d'après une filière de métiers attribuée, ayant comme conséquence l'inscription de chaque officier et sous-officier (du cadre de carrière ou de réserve) dans une filière de métiers. L'attribution d'une filière de métiers se fait en tenant compte soit de sa spécialité ou de son corps actuels, soit de la fonction exercée ou de l'instruction suivie dans le domaine de cette filière de métiers.

En outre, à partir de 2016 — après une période transitoire — les comités d'avancement ne seront plus composés sur la base des Corps/Spécialités mais bien sur celle des filières de métiers.

Il est donc impératif d'appliquer scrupuleusement les actions demandées dans la lettre. Pour tout éclaircissement, n'hésitez pas à contacter les services de HRB-DNR

POC = 1SgtChef André LIBERT – 02/264.63.84

Après signature "pour vu et pris connaissance", et apposition de la date, il vous est demandé de renvoyer cette note vers la Direction Nationale de la Réserve NLT 01 Dec 2013. Un exemplaire sera classé dans votre dossier personnel.

Vous pouvez renvoyer ce document par poste (voir adresse mentionnée dans la note) ou par courriel, adressé à [andre.libert\(at\)mil.be](mailto:andre.libert(at)mil.be)

Tableau 1: Aperçu des filières de métiers

SÉRIE	VR	FILIÈRES DE MÉTIERS
1	AC	Contrôle aérien
2	AS	Emploi des systèmes d'armes aériens
3	AT	Techniques du matériel aérien
4	CI	Collecte de l'information
5	CT	Techniques des systèmes de communication et d'information
6	EN	Génie civil et militaire
7	GS	Emploi des systèmes d'armes terrestres
8	GT	Techniques du matériel terrestre
9	MS	Appui médical
10	MT	Techniques médicales

11	MZ	Musique
12	NS	Emploi des systèmes d'armes navals
13	NT	Techniques du matériel naval
14	SM	"Supply chain" et mobilité
15	ST	Techniques spéciales
16	SU	Appui général

Tableau 2: Aperçu des fonctions par VR

Contrôle aérien (AC): Fonctions liées au Air Traffic Control et Défense aérienne.

Emploi des systèmes d'armes aériens (AS): Pilotes d'avions (Comb, Transport) et hélicoptères, Flight Engineer, Load-masters, Mission Planning, etc.

Techniques du matériel aérien (AT): Fonctions liées aux Tech du Mat Aé (Avn, Heli, UAV) tels que Mécanicien Avion, avionics, y compris les armes aériennes, etc.

Collecte de l'information (CI): Fonctions liées à l'acquisition d'informations Mil: Recce, SCB, ISTAR, etc.

Techniques des systèmes de communication et d'information (CT): Fonctions de mise en œuvre et d'appui des moyens CIS (radio, radar terrestre, assistant programmeur,...) / Englobe les experts en Informatique

Génie civil et militaire (EN): Fonctions du Gn Comb, Gn Construction et celles liées aux infrastructures (Electromec Infra de toutes les composantes,...), fonctions liées au EOD, etc.

Emploi des systèmes d'armes terrestres (GS): Infanterie Médiane, ParaCdo, Special Forces, Cavalerie Médiane, Police Militaire, Artillerie de campagne, Artillerie antiaérienne, Défense d'aérodrome, etc.

Techniques du matériel terrestre (GT): Fonctions liées aux Tech du Mat terrestre de toutes les Composantes (Entretien Tech, Mécanicien Véhicules, Réparateur instruments,...) y compris l'armement terrestre, etc.

Appui médical (MS): Fonctions d'appui médical concernant le traitement et l'évacuation des patients, les soins hospitaliers tels qu'ambulancier, brancardier, infirmier, kinésithérapeute, imagerie médicale, etc.

Techniques médicales (MT): Englobe les fonctions dont les compétences sont dans le domaine des techniques médicales assurées par les Médecins, Dentistes, Vétérinaires et Pharmaciens.

Musique (MZ): Englobe les fonctions concernant la mise en œuvre des différentes musiques militaires (chef d'orchestre...).

Emploi des systèmes d'armes navals (NS): Fonctions aux compétences utilisées "à bord" telles que: Lutte Anti-sous-marine (ASW), lutte anti-mines (MCM), défense antiaérienne (AAW), navigation et information de combat (AIO),...

Techniques du matériel naval (NT): Fonctions liées aux Tech du Mat naval (propulsion, énergie et systèmes de plate-forme entretien,...) y compris l'armement.

"Supply chain" et Mobilité (SM): Fonctions liées à l'approvisionnement, au ravitaillement et transport. / Remarque : La réparation et l'entretien du matériel aérien, terrestre et naval qui ont également trait à la logistique, font partie des filières de métiers "Techniques du matériel"

Techniques spéciales (ST): Cette filière de métiers ne s'applique qu'aux officiers et concerne principalement les fonctions pour lesquelles le recrutement par la Défense se fait sur présentation d'un diplôme spécifique (sauf IT), telles les fonctions de Chimiste, Ingénieur textile, Psychologue de la Défense, Juriste, Biologiste, etc. Ne fait PAS partie de cette VR : Architecte.

Appui général (SU): Cette filière de métiers comprend des fonctions administratives spécifiques (Adm Pers & Fin), Horeca, etc.

De Vakrichtingen

Voorwoord (nota DG HR)

Sinds enige tijd wordt het personeelsbeheer binnen Defensie meer en meer op de meest geschied van het competentie management. De centrale gedachte hierbij is dat gemotiveerd personeel beter rendeert. Daarom is een juist evenwicht vereist tussen wat Defensie nodig heeft en wat de verwachtingen zijn van de medewerker. Dit betekent dat Defensie moet kunnen beschikken over de **juiste mensen met de juiste competenties, op de juiste plaats en op het juiste moment**. Anderzijds moeten de medewerkers de mogelijkheid hebben zich te ontplooiën gedurende hun volledige carrière.

Koninklijk besluit van 1 oktober 2013, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 8 oktober 2013, tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentie pools

FILIP, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 28 februari 2007 tot vaststelling van het statuut van de militairen en kandidaat-militairen van het actief kader van de krijgsmacht, de artikelen 38, eerste lid, vervangen bij de wet van 31 juli 2013, 40, vervangen bij de wet van 31 juli 2013, 41, vervangen bij de wet van 31 juli 2013, 243, gewijzigd bij de wet van 31 juli 2013, en 272, gewijzigd bij de wet van 20 juni 2012;

Gelet op het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentie pools;

Gelet op het protocol van onderhandelingen N-337 van het Onderhandelingscomité van het militair personeel, gesloten op 5 juni 2013;

Gelet op advies 53.960/2/V van de Raad van State, gegeven op 9 september 2013, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Op de voordracht van de Minister van Landsverdediging, Hebben Wij besloten en besluiten Wij:

Artikel 1. In het opschrift van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentie pools, worden de woorden "expertisedomeinen" opgeheven.

Art. 2. In artikel 1, 1°, van hetzelfde besluit worden de woorden "en kandidaat-militairen" ingevoegd tussen de woorden "de militairen" en de woorden "van het actief kader".

Art. 3. In het opschrift van hoofdstuk 2 van hetzelfde besluit worden de woorden "expertisedomeinen" opgeheven.

Art. 4. Artikel 2 van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt:

"Art. 2. Overeenkomstig artikel 38/1 van de wet, worden de officieren, met uitzondering van de officieren benoemd of aangesteld in een graad van opperofficier, en de onderofficieren ingeschreven in één van de vakrichtingen bepaald in tabel I van bijlage A bij dit besluit.

Deze militairen kunnen één of meerdere competentie pools bepaald in tabel II van bijlage A bij dit besluit verwerven."

Art. 5. Artikel 3 van hetzelfde besluit wordt opgeheven.

Art. 6. Artikel 4 van hetzelfde besluit wordt vervangen als volgt:

"Art. 4. De directeur-generaal human resources is de overheid bedoeld in de artikelen 40 en 41 van de wet."

Art. 7. In artikel 6 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "en expertisedomeinen bepaald in de artikelen 2 en 3" vervangen door de woorden "bepaald in artikel 2";

2° in het tweede lid worden de woorden "of een expertisedomein" opgeheven;

3° in het derde lid worden de woorden "of een expertisedomein," opgeheven.

Art. 8. In artikel 7 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1:

a) het eerste lid wordt vervangen als volgt:

"Wanneer hij ingeschreven wordt in een vakrichting wordt de betrokken militair daarvan in kennis gesteld, bij schriftelijke kennisgeving."

b) in het tweede lid worden de woorden "teneinde te veranderen van vakrichting, expertisedomein of competentie pool" vervangen door de woorden "teneinde van vakrichting te veranderen";

2° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden "een expertisedomein of een competentie pool" vervangen door de woorden "of om een competentie pool te verwerven".

Art. 9. In hetzelfde besluit wordt de bijlage A vervangen door de bijlage 1 gevoegd bij dit besluit.
 Art. 10. In hetzelfde besluit wordt de bijlage B, gewijzigd door het koninklijk besluit van 25 maart 2010, vervangen door de bijlage 2 gevoegd bij dit besluit.
 Art. 11. Hebben uitwerking met ingang van 1 oktober 2013:
 1° de artikelen 38 tot 42/1, en 243 van de wet van 28 februari 2007 tot vaststelling van het statuut van de militairen en kandidaat-militairen van het actief kader van de krijgsmacht, zoals gewijzigd bij de wet van 31 juli 2013; 2° het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen en competentiepool; 3° dit besluit.
 Art. 12. De minister bevoegd voor Landsverdediging is belast met de uitvoering van dit besluit.
 Gegeven te Brussel, 1 oktober 2013.
 FILIP
 Van Koningswege: De Minister van Landsverdediging, P. DE CREM

Bijlage 1 bij het koninklijk besluit van 1 oktober 2013 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentiepool
 Bijlage A bij het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen en competentiepool

Tableau I – Filières de métiers	Tabel I – Vakrichtingen
Appui général	Algemene steun
Collecte de l'information	Informatievergaring
Emploi des systèmes d'arme terrestres	Inwerkingstelling van grondwapensystemen
Emploi des systèmes d'arme aériens	Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
Emploi des systèmes d'arme navals	Inwerkingstelling van marinewapensystemen
Contrôle aérien	Luchtcontrole
Appui médical	Medische steun
Génie civil et militaire	Militaire en burgergenie
"Supply chain" et mobilité	"Supply chain" en mobiliteit
Techniques des systèmes de communication et d'information	Technieken van communicatie- en informatiesystemen
Techniques du matériel terrestre	Technieken van het grondmaterieel
Techniques du matériel aérien	Technieken van het luchtmaterieel
Techniques du matériel naval	Technieken van het marinematerieel
Techniques médicales	Medische technieken
Musiciens	Muzikanten
Techniques spéciales	Speciale technieken
Tableau II – Pôles de compétences	Tabel II – Competentiepool
Analyse et exploitation du renseignement et sécurité	Analyse en exploitatie der inlichtingen en veiligheid
Budget et finances	Budget en financiën
Gestion des ressources humaines et organisations	Beheer human resources en organisaties
Gestion des ressources matérielles et de l'infrastructure	Beheer material resources en infrastructuur
Image et relations publiques	Imago en publieke relaties
Opérations "joint and combined"	Operaties "joint and combined"
Affaires politiques et militaires	Politieke en militaire aangelegenheden
Milieu et prévention	Milieu en preventie
Gestion générale	Algemeen beheer

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 1 oktober 2013 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentiepool.
 FILIP
 Van Koningswege: De Minister van Landsverdediging, P. DE CREM

Bijlage 2 bij het koninklijk besluit van 1 oktober 2013 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentiepool
 Bijlage B bij het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen en competentiepool

Tabel I: Integratie van de korpsen/specialiteiten van de landmacht, de luchtmacht, de marine, de medische dienst en van het bijzondere korps van de muzikanten in de vakrichtingen voor de **officieren**.

	Korpsen en specialiteiten van het koninklijk besluit van 5 oktober 1976 houdende vaststelling van de officierenkorpsen van de krijgsmacht (a)	Vakrichtingen (VR) (a)
Landmacht	Infanterie	VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
	Pantser troepen	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
	Artillerie	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
	Genie	VR Militaire en burgergenie
	Transmissie troepen	VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
	Logistiek	VR "Supply chain" en mobiliteit VR Militaire en burgergenie VR Technieken van het grondmaterieel VR Technieken van het luchtmaterieel VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
	Administratie	VR Algemene steun
Luchtmacht	Varend personeel	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
	Niet-varend personeel	VR Algemene steun VR "Supply chain" en mobiliteit VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen VR Luchtcontrole VR Militaire en burgergenie VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen VR Technieken van het luchtmaterieel VR Speciale technieken
	Licht Vliegwezen	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
Marine	Marinepersoneel	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen VR Technieken van het marinematerieel VR Algemene steun VR "Supply chain" en mobiliteit VR Speciale technieken
Medische dienst	Medisch technisch	VR Medische technieken
	Medisch ondersteunend	VR Medische steun VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
Muzikanten	Muzikant landmacht	VR Muzikanten
	Muzikant luchtmacht	VR Muzikanten
	Muzikant marine	VR Muzikanten

(a) De officieren van elk korps en specialiteit van de landmacht, de luchtmacht, de marine en de medische dienst kunnen eveneens in elke vakrichting ingeschreven worden volgens de criteria bepaald in artikel 7, § 2.

Tabel II: Integratie van de korpsen/specialiteiten van de landmacht, de luchtmacht, de marine, de medische dienst en van het bijzondere korps van de muzikanten in vakrichtingen voor de **onderofficieren**.

Korpsen en specialiteiten van het koninklijk besluit van 13 januari 2003 betreffende de organisatie van de korpsen en specialiteiten in dewelke de onderofficieren van de krijgsmacht worden ingedeeld (a)		Vakrichtingen (VR) (a)	
Landmacht	Infanterie	Infanterie	VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
		Lichamelijke opvoeding	VR Algemene steun
	Pantsertroepen	Tank	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
		Verkenning	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
		Slagveldbewaking	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
	Artillerie	Veldartillerie	VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
		Luchtdoelartillerie	VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen
		UAV	VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
	Genie	Gevechtsgenie	VR Militaire en burgergenie
		Constructiegenie	VR Militaire en burgergenie
	Communicatie- en informatiesystemen	Operator communicatie- en informatiesystemen	VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
		Steun informatie- en communicatie-technologie	VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
		Informatica	VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
	Logistiek	Specialist bevoorrading	VR "Supply chain" en mobiliteit VR Militaire en burgergenie
		Specialist transport en controle der bewegingen	VR "Supply chain" en mobiliteit
		Specialist catering	VR Algemene steun VR "Supply chain" en mobiliteit
		Specialist munitievernieuwing	VR Militaire en burgergenie
		Specialist OVO	VR Militaire en burgergenie
		Technicus materieel licht vliegwezen en UAV	VR Technieken van het luchtmaterieel
		Technicus rollend materieel en tuigen	VR Technieken van het grondmaterieel
		Technicus materialen	VR Technieken van het grondmaterieel
		Technicus bewapening en optiek	VR Technieken van het grondmaterieel VR Technieken van het luchtmaterieel
		Technicus electronica	VR Technieken van het grondmaterieel VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
			VR Technieken van het luchtmaterieel
		Technicus optronika	VR Technieken van het grondmaterieel VR Technieken van het luchtmaterieel
		Administratie	VR Algemene steun

Luchtmacht	Varend personeel	Boordmecanici	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
		SARSO	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
		Redder-duiker	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
		Loadmaster-steward	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen
	Niet-varend personeel	Luchtoperaties	VR Algemene steun VR Informatievergaring VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen VR Luchtcontrole
			Techniek vliegtuigen
		C3IS	VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
		Grondoperaties	VR Algemene steun VR Inwerkingstelling van grondwapensystemen VR Militaire en burgergenie
			Technische steun
		Niet-technische steun	VR Algemene steun VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen
Licht Vliegwezen	Varend personeel van het licht vliegwezen	VR Inwerkingstelling van luchtwapensystemen	
Marine	Marine-personeel	Nautische dienst	VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen
		Gebrevetteerd in navigatie	VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen
		Detector	VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen
		Wapentechnicus	VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen
		Duiker-ontmijner	VR Inwerkingstelling van marinewapensystemen VR Militaire en burgergenie
			Marineverbindingen
		Wapentechnische dienst	VR Technieken van het marinematerieel
		Technische dienst	VR Technieken van het marinematerieel
		Scheepstimmerman	VR Militaire en burgergenie
		Voertuigersteller	VR Technieken van het grondmaterieel
		Draaier-bankwerker	VR Technieken van het grondmaterieel VR Technieken van het marinematerieel
			Marine-infanterie
		Administratie	VR Algemene steun
		Bevoorrading	VR "Supply chain" en mobiliteit
		Kok	VR Algemene steun
Medische dienst	Medisch ondersteunend personeel	VR Medische steun VR Technieken van communicatie- en informatiesystemen	
Muzikanten	Muzikant landmacht	VR Muzikanten	
	Muzikant luchtmacht	VR Muzikanten	
	Muzikant marine	VR Muzikanten	

(a) De onderofficieren van elk korps en specialiteit van de landmacht, de luchtmacht, de marine en de medische dienst, en de onderofficieren muzikanten kunnen eveneens in elke vakrichting ingeschreven worden volgens de criteria bepaald in artikel 7, § 2.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 1 oktober 2013 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juli 2007 betreffende de organisatie van de vakrichtingen, expertisedomeinen en competentie pools.
FILIP

Van Koningswege: De Minister van Landsverdediging, P. DE CREM

Inschrijving in een vakrichting – Notificatie

<http://www.mil.be/reserve/subject/index.asp?LAN=fr&FILE=&ID=1627&MENU=2679&PAGE=1>

Alle reservemilitairen behorende tot een eenheid (dus niet opgenomen in ACARES) ontvangen in de loop van de maand oktober 2013 een individueel schrijven van HRB waarmee een initiële **vakrichting (VR)** wordt toegewezen.

Met de invoering van de vakrichting wenst Defensie een efficiënter personeelsbeheer te realiseren door het koppelen het individu op basis van zijn competenties (vakrichting) aan een functie / post (met wel omschreven job requirements).

Een **vakrichting (VR)** is een groepering van functies met gemeenschappelijke professionele competenties die zich situeren in het **militair, operationeel of technisch domein**. Onderaan vindt u de lijst van de 16 vakrichtingen en een overzicht van de functies per VR.

Vanaf 1 januari 2014 gebeurt het personeelsbeheer op basis van een toegewezen vakrichting met als gevolg dat iedere officier en onderofficier (beroeps- en reservekader) wordt ingeschreven in een vakrichting. De toewijzing van een vakrichting is gebaseerd op hetzij het huidige korps of specialiteit, hetzij de functie die wordt uitgeoefend of een opleiding die werd genoten binnen het domein van de betrokken vakrichting.

Tevens zullen — na een overgangperiode — vanaf 2016 de bevorderingscomités niet langer worden samengesteld op basis van de Korps/Specialiteit, maar wel op basis van de vakrichting.

Het is dan ook van groot belang de acties gevraagd in het schrijven nauwgezet na te leven.
Indien vragen, aarzel niet contact op te nemen met de diensten van HRB-DNR

POC = 1SgtChef André LIBERT – 02/264.63.84

Na ondertekening en datering “voor gezien en kennisname” wordt u verzocht om deze nota terug over te maken aan de Nationale Directie van de Reserve (HRB-DNR) NLT 01 Dec 2013. Een exemplaar zal in uw persoonlijk dossier geklasseerd worden.

U kunt het document per post (zie vermeld adres op de nota) of per Email naar [andre.libert\(at\)mil.be](mailto:andre.libert(at)mil.be) terug sturen.

Tabel 1: Overzicht vakrichtingen

SÉRIE	VR	VAKRICHTINGEN
1	AC	Luchtcontrole
2	AS	Inwerkstelling van luchtwapensystemen
3	AT	Technieken van het luchtmaterieel
4	CI	Informatievergaring
5	CT	Technieken van communicatie- en informatiesystemen
6	EN	Militaire en burgergenie
7	GS	Inwerkstelling van grondwapensystemen
8	GT	Technieken van grondmaterieel
9	MS	Medische steun
10	MT	Medische technieken

11	MZ	Muziek
12	NS	Inwerkstelling van marinewapensystemen
13	NT	Technieken van marinematerieel
14	SM	“Supply chain” en mobiliteit
15	ST	Speciale technieken
16	SU	Algemene steun

Tabel 2: Overzicht van de functies per VR

Luchtcontrole (AC): Functies verbonden aan Air Traffic Control en Luchtverdediging.

Inwerkstelling van lucht-wapensystemen (AS): Pilot vliegtuigen (Gev, Transport) en helikopters, Flight Engineer, Load-masters, Mission Planning, enz.

Technieken luchtmaterieel (AT): Functies verbonden aan de Tech van het luchtMat (Avn, Heli, UAV) zoals Mecaniciens Vliegtuig, avionics, enz. inclusief luchtbewapening.

Informatievergaring (CI): Functies verbonden aan de verwerving van Mil informaties: Recce, SVB, ISTAR, enz.

Technieken informatie- en communicatie systemen (CT): Functies inwerkstelling en ondersteuning van de CIS-middelen (radio, grondradar, assistent programmeur,...). Bevat de experts in Informatica.

Militaire en burgerlijke genie (EN): Functies van GevGn, ConstructieGn en deze verbonden aan de infrastructuur (Electromec Infra van alle componenten,...), functies verbonden aan EOD, enz.

Inwerkstelling van grond-wapensystemen (GS): Mediane Infanterie, ParaCdo, Special Forces, Mediane Cavalerie, Militaire Politie, Veldartillerie, Luchtdoelartillerie, Vliegveldverdediging, enz.

Technieken grondmaterieel (GT): Functies verbonden aan de Tech van het grondmaterieel van alle Componenten (Tech Onderhoud, Mecaniciens Voertuigen, hersteller van instrumenten,...) inclusief grondbewapening, enz.

Medische steun (MS): Medische steunfuncties m.b.t. behandeling en evacuatie van patiënten, hospitaalzorgen zoals: ambulancier, brancardier, verpleger, kinesitherapeut, medische beeldvorming, enz.

Medische Technieken (MT): Bevat enkel de functies met competenties in het domein medische technieken die door een geneesheer, een tandarts, een dierenarts of een apotheker geleverd zijn.

Muzikanten (MZ): Bevat functies m.b.t. de inwerkstelling van verschillende muziekkapellen (kapelmeester,...).

Inwerkstelling van marine-wapensystemen (NS): Functies met competenties “aan boord” zoals: onderzeebootbestrijding (ASW), mijnenbestrijding (MCM), luchtverdediging (AAW), navigatie en gevechtinformatie (AIO, enz.

Technieken marinematerieel (NT): Functies verbonden aan de Tech van het marinematerieel (voortstuwing, energie en platformsystemen, onderhoud,...) inclusief bewapening.

“Supply chain” en Mobility (SM): Functies m.b.t. bevoorrading, herbevoorrading en transport / Opmerking: De herstelling en het onderhoud van lucht-, grond- en marinematerieel, dat ook een aspect is van de “logistiek”, is hernomen in de vakrichtingen “Technieken van het materieel”.

Speciale technieken (ST): Deze vakrichting is enkel van toepassing voor Offr, en omvat vooral functies waarvoor Defensie op een specifiek diploma rekruteert (behalve IT), zoals functies Chemicus, textielingenieur, Defensiepsycholoog, Jurist, Bioloog, etc. Behoort NIET tot deze VR: architect.

Algemene Steun (SU): Deze vakrichting omvat specifieke administratieve functies (Admin Pers & Fin), Ho-reca, enz.

100 jaar geleden...

Het Leger op te Wereldtentoonstelling te GENT in 1913

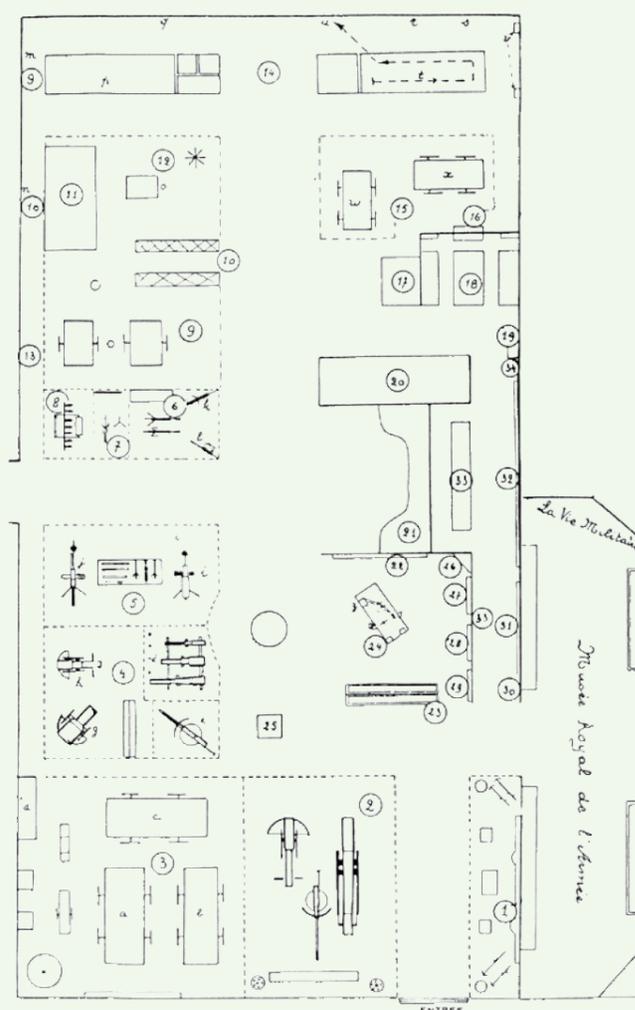
Bij de planning en verdeling van de verschillende plaatsen en standen in de Belgische sectie van de tentoonstelling kreeg het leger drie naast elkaar gelegen zalen toegewezen.

Het militair organisatiecomité had als eerste taak het dagelijks leven van de soldaat en het nieuw materieel waarover ze beschikten aan het publiek te tonen. Als tweede opdracht moesten ze de verschillende fabrieken en werkhuizen die voor het leger werkten in de verf zetten.

Zoals het vaak gebeurt, was de planning uitstekend maar liet de uitvoering ervan te wensen over. Als gevolg van onvoorziene uitbreiding, toegestaan aan naburige exposanten, moesten de militairen spoedig twee zalen afstaan. Er bleef dus nog één hal met een klein annex over.

Baron de Broqueville, Minister van Oorlog, kwam de afdeling op 16 juni officieel inhuldigen. Hij was vergezeld van luitenant-generaal Blanquaert, voorzitter van het comité, gevolgd door de luitenant-generaals T'Serclaes, Guiette en George, de hoofdintendant Belche en de generaal-majors Stappaerts, Coveliers en de Jamblinne de Meux. De baron de Kerchove d'Exaerde, Gouverneur van Oost-Vlaanderen, de staatsminister Cooremans en verschillende andere burgerlijke autoriteiten namen deel aan het ceremonieel.

Na een toespraak door de Minister van Oorlog bezochten de personaliteiten de zaal. Laten we ze in gedachten volgen en stand per stand zien wat ze er konden bezichtigen. (Nummering volgens plan).

1. De nationale fabriek van oorlogswapens (Herstal). De verschillende geweren, pistolen en soorten munitie door de fabriek vervaardigd. Twee motorrijwielen en twee fietsen merk F.N.
2. De werkhuizen Cockerill (Seraing). Twee kanonnen en een houwtser, speciaal ontworpen voor de vesting Antwerpen.
3. Het constructie-arsenaal van Antwerpen. Dit arsenaal is gespecialiseerd in de aanpassing van voertuigen aan de noden van het leger. Er worden tentoongesteld: een postvoertuig (a) een apothekersrijtuig (b) en een ambulance (c).
4. Kanonnengieterij van Luik. Verschillende kanonnen, mortieren en houwtzers met hun projectielen.
5. De wapenfabriek van de Staat (Luik). Mitrailleurgeweren Maxim, Hotchkiss, Lewis en Madsen met hun munitie.
6. De maatschappij Franco-Belge (Luik). Het automatisch pistool Bayard en het mitrailleurgeweer Berthier (ook gebruikt in de militaire luchtvaart).
7. Een miktoestel uitgevonden door de Belgische kapitein Wilmotte.
8. Beweegbaar doelwit uitgevonden door kapitein Gennotte.
9. Twee voertuigen van de Telegraaf-kompagnie.
10. Reconstructies van spoorwegbruggen.
11. De Algemene Inspectie van de Genie met de plannen van verschillende kazernen in België.
12. Een genieregiment met een fotoreportage over werken door hen uitgevoerd.
13. Het cartografisch instituut van het leger. Alle mogelijke landkaarten op verschillende schaal.
14. De school voor vuurwerkmakers (pyrotechnie).
15. Het geniepark met een gereedschapswagen (w) en een takelwagen (x).
16. Stel schoeisels gemaakt door meesterschoenmaker M. Ooghe van het 3de Linie-regiment.
17. Het werkhuis voor militaire uitrusting Fonson. Alle mogelijke kledij en uitrustingsvoorwerpen.
18. Beddegoeddienst van het leger. Er is nog steeds een bed met twee plaatsen tentoongesteld.
19. De conservenfabriek van het leger.
- 20-21. Het museum van de soldaat: het 1ste Linie en de Grenadiers stellen sporttrofeeën, instructieboeken en reglementen ten toon, ook foto's over het dagelijkse leven in de kazerne.
- 22-23. De Cadetten- en pupillenschool; foto's.
24. De wapenfabriek van de staat met een apparaat om de snelheid van een afgeschoten projectiel te meten.
25. Het werkhuis voor militaire uitrusting Van Rosbroek.
26. Eerste hulpmateriaal van Ernesta Carsten.
27. Cartografische meetmethode van commandant Evrard.
28. Optische signalen van commandant L'Heureux: code overgebracht met lichtsignalen.
29. Verschillende types hoefijzers gesmeed door de smid M. Van Holme.
30. Een lanspuntbeschermer: dit toestel moest verwondingen vermijden bij het oefenen van de "charge", door de lansiers.
31. De school voor vestings-artillerie; fotoreportage.
32. De normaalschool voor gymnastiek; fotoreportage.
33. De school van het vliegwezen; fotoreportage.
- 34-35. Smeedwerk van M. Manshof; zowel hoefijzers als ijzers voor onder soldatenschoenen.

Het kleine lokaal naast de tentoonstellingszaal was volledig ingenomen door het legermuseum. Men toonde er de verschillende types uniformen en wapening door het Belgisch leger sedert 1930 gedragen, afbeeldingen van beroemde Belgische krijgslieden, schilderijen van veldslagen, souvenirs uit de expeditie naar Mexico, enz., enz.

Het comité had zijn best gedaan. Al het voorziene was, in mindere mate, aan bod gekomen. Enkele soldaten van het 2de Linie uit de Leopoldskazerne hadden het genoeg de zaal en de tentoongestelde voorwerpen te bewaken. Ze hebben dit wel liever gedaan dan op het Sint-Denijsplein te gaan oefenen. Het schijnt dat de interesse van de meeste bezoekers uitging naar de conservenstand. speciaal de mannen keken wantrouwig naar de dozen "bœuf-bouilli", ze dachten daarbij waarschijnlijk aan hun piottentijd en aan de "ratatouille" en de "bouletten".

Roger VAN AERDE (1985)

In *Ghendtsche Tydinghen*, Gent, 15de jaargang, nr 6, 15 november 1986 (blz. 348-352)

We danken de Heren Hugo COLLUMBIEN, Hoofdredacteur, en Luc DE VRIESE, Secretaris, van het tijdschrift, die ons de toelating verleend hebben dit artikel te publiceren.

Musée Royal de l'Armée Reconstruction d'une Auto-Canon-Mitrailleuse

L'année 2015 approche. Elle sera l'occasion de commémorer le 100ème anniversaire de la création de l'unité des Autos-Canons-Mitrailleuses (ACM). L'occasion aussi de rappeler ce qu'étaient, à l'époque, le génie technique belge, la camaraderie, l'entraide, l'esprit d'initiative et l'héroïsme de nos parents et grands-parents qui ont participé à cette étonnante aventure.

Les bénévoles du Musée Royal de l'Armée et d'Histoire Militaire (MRA), à Bruxelles, ont lancé le projet de reconstruire une de ces ACM de la Première Guerre Mondiale. Ils espèrent avoir fini cette reconstruction en 2015. Mais ce projet ambitieux nécessite des fonds importants. Et c'est pourquoi ils font appel aux dons.

Les anciens clichés ont la vie dure. Notamment ceux qui font de la guerre de 1914, pour notre pays, un conflit durant lequel l'avance des troupes allemandes fut arrêtée grâce aux inondations provoquées par le chef éclusier Karel COGGE, et qui se serait terminée en guerre de tranchées. Cette approche est très réductrice. La "der des der" fut mondiale et, si nos compatriotes ont combattu sur le front belge, ils se sont également distingués en Afrique et en Russie. Ce conflit fut de plus très technique. Les usines d'armement, de production de véhicules divers et d'avions tournèrent à plein régime.

Des officiers belges tels le Baron de CRAWAZ et d'autres avaient, bien avant le conflit, pressenti le remplacement des chevaux par les moteurs. C'est toutefois au major COLLON que revient l'initiative d'avoir créé la première unité opérationnelle et indépendante

Koninklijk Legermuseum Reconstructie van een Kanon-Wagen-Mitrailleur

Het jaar 2015 nadert. Het biedt ons de gelegenheid de 100ste verjaardag te herdenken van de oprichting van de eenheid van de Kanon-wagens-mitrailleurs (of Autos-Canons-Mitrailleuses, ACM). De gelegenheid ook om te herinneren aan het toenmalige Belgische vernuft, de kameraadschap, de onderlinge bijstand en de heldhaftigheid van onze ouders en voorouders die dit merkwaardige avontuur hebben beleefd.

De vrijwilligers van het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (KLM), te Brussel, hebben het project gelanceerd om één van deze ACM's uit de Eerste Wereldoorlog te reconstrueren. Ze hopen dat dit werk zal afgerond zijn in 2015. Maar dat groots project vergt ook belangrijke fondsen. En daarom hopen ze op giften te kunnen rekenen.

Vaste opvattingen zijn een lang leven beschoren, onder andere deze die van de oorlog van 1914, de allerlaatste ("der des der" in het Frans), een oorlog maken waarin de inval van de Duitse troepen tot stilstand werd gebracht door de overstromingen die veroorzaakt werden door hoofdsluismeester Karel COGGE, en die in een loopgravenoorlog zou zijn uitgemond. Het klopt gedeeltelijk niet en klinkt in elk geval vernauwend. Het ging om een wereldoorlog en naast een deelneming aan de gevechten op het Belgische front hebben onze landgenoten zich ook onderscheiden in Afrika, en in Rusland. Daarnaast ging het ook om een conflict rond techniek. De wapenindustrie, de productie-eenheden van diverse voer- en vliegtuigen draaiden op volle toeren.

Belgische officieren, zoals Baron de CRAWAZ en anderen, hadden lang vóór het conflict de vervanging van paarden door motoren aangevoeld. Het was nochtans majoor COLLON die gesteund door Charles de BROQUEVILLE, toenmalig Mi-

autour d'une arme. C'est ainsi qu'il créa le corps des Autos-Canons-Mitrailleuses avec l'appui de Charles de BROQUEVILLE, alors Ministre de la Guerre. L'état-major s'étant replié derrière la ligne de front lors de l'invasion, COLLON commanda huit autos blindées aux firmes parisiennes de construction automobile MORS et PEUGEOT. À l'époque, c'était André CITROËN qui dirigeait la firme MORS. Grâce à ses rapports privilégiés avec la firme anversoise MINERVA ce sont donc des moteurs belges qui furent montés sur les châssis MORS.

L'idée d'ensemble, révolutionnaire pour l'époque, était de constituer un corps totalement autonome, entièrement équipé pour se suffire à lui-même et pouvant être engagé d'une manière souple et rapide dans n'importe quel endroit du front. C'est ainsi que l'unité complète comptait parmi ses 361 hommes des cyclistes, motocyclistes, mécaniciens. Le charroi était constitué d'autos-chefs, ambulances, camion atelier et camions citernes sans oublier les transports de munitions, équipement et le ravitaillement.

Hélas, lorsque le corps fut équipé, entraîné et prêt au combat, la guerre de mouvements, sur le front franco-belge, avait fait place à une guerre de positions. Le terrain était devenu totalement impraticable pour les véhicules à roues. C'était le cas de tous les véhicules du corps des ACM lequel se retrouva un moment caserné aux Moères. Un accord fut heureusement passé avec la Russie dont l'armée impériale manquait cruellement de moyens mécaniques. L'ensemble du corps partit combattre sur le front russe. L'accueil fut chaleureux et le charroi fut complété, la Russie fournissant motos et véhicules manquants. Le tsar Nicolas II en personne tint à passer le corps en revue.

Le 100ème anniversaire sera l'occasion de remettre en lumière l'héroïsme des volontaires belges qui se battirent comme des lions (c'est le cas de le dire) dans des conditions extrêmes de température et de privations. Ils durent faire preuve autant de courage que d'ingéniosité pour faire la guerre en Galicie où ils furent envoyés. Ils étaient les premières troupes alliées à pénétrer en territoire ennemi. Au coude à coude avec les troupes du Tsar, le corps fut alors engagé dans de nombreuses batailles. La conduite au feu des soldats belges fut héroïque.

nister van Oorlog, ermee gelast werd een corps van pantserwagens op te richten. Met de terugtrekking van de generale staf achter de frontlijn na de Duitse inval bestelde majoor COLLON acht gepantserde wagens bij de Parijse autoconstructiefirma's MORS en PEUGEOT. In die tijd was het André CITROËN die firma MORS leidde. Dankzij zijn uitstekende contacten met de Antwerpse firma MINERVA werden dus Belgische motoren op MORS-stellen gemonteerd.

De basisgedachte, revolutionair door die tijd, bestond erin een volledig zelfstandig corps op te richten, dat uitgerust was om zichzelf te onderhouden, en tegelijk soepel en snel op om het even welke plaats van het front kon ingezet worden. Zo telde de opgerichte eenheid onder haar 361 manschappen wielrijders, motorwielrijders, commandowagens, ziekenwagens, werkplaats- en tankcamions zonder het transport van munitie, uitrusting en bevoorrading te vergeten.

Jammer genoeg, toen het corps uitgerust en getraind was, en op oorlogsvoet geplaatst werd, had de bewegingsoorlog plaats geruimd voor een stellingoorlog en het terrein was totaal ongeschikt geworden voor wielvoertuigen. Uiteraard gold dat voor alle voertuigen van de ACM die een tijd lang in de Moères zaten. Gelukkig werd er een overeenkomst met Rusland getekend waarvan het tsaristische leger een schrijnend gebrek aan mechanische middelen kende. En het volledige corps vertrok om op het Russische front te vechten. De ontvangst was openhartig, en het voertuigenpark werd door Rusland aangevuld met de ontbrekende motorfietsen en voertuigen. De tsaar Nicolaas II drong erop aan om de revue van het corps in eigen persoon af te nemen.

Deze 100ste verjaardag zal de gelegenheid bieden om de heldhaftigheid van de Belgische vrijwilligers in het licht te zetten die als leeuwen (sic) streden in omstandigheden van extreme temperatuur en ontberingen. Ze moesten blijk geven zowel van moed als van vernuft om oorlog te voeren in Galicië waar ze naartoe gestuurd werden. Ze waren de eerste geallieerde troepen om in vijandig gebied binnen te dringen. Zij aan zij met de troepen van de Tsaar werd het corps toen ingezet in talrijke slagen. Het gedrag in het gevecht van de Belgische soldaten was heldhaftig.

À cause de la révolution et de ses péripéties, la situation changea du tout au tout en 1917. Dans le secteur où nos compatriotes étaient engagés, les soldats russes désertèrent en masse et laissèrent, dans un premier temps, les Belges pratiquement seuls sur le champ de bataille. En fait, il n'y eut pas une mais plusieurs révolutions qui, à l'époque, et durant de nombreux mois semèrent une pagaille indescriptible.

Finalement, ils durent abandonner leur position et quitter le front à l'arrêt des hostilités. Après d'interminables tractions et une immobilité forcée durant les massacres de Kiev, ils furent autorisés à quitter le territoire mais à condition de rendre leurs armes lourdes et les véhicules. Ils s'exécutèrent mais, après avoir réduit le charroi à l'état de ferraille et caché des mitrailleuses dans les planchers des wagons du train. Ce même train leur fit traverser le continent d'ouest en est. En effet, devant l'impossibilité de retourner en France par le chemin emprunté lors du voyage aller, ils furent contraints de faire le tour du monde pour finir la guerre en France et en Belgique, disséminés dans différentes unités. La parenthèse des ACM était fermée... sauf dans les mémoires.

Cette très brève mise en perspective montre la raison pour laquelle le projet de reconstitution d'une des voitures ayant servi en Russie est né. Ces véhicules, construits dès le début du conflit, témoignent des tactiques nouvelles qui allaient orienter définitivement la conduite des guerres dites modernes. Ils furent les seuls à être alignés en tant qu'unité indépendante. Enfin, leur odyssee constitue un bel exemple d'amitié, de dévouement et d'entraide.

Ces étonnants véhicules et les 361 hommes qui les servaient (dont 13 furent tués et 40 blessés) ont accompli des prodiges dans des conditions les plus

Met de wisselvalligheden van de revolutie werd de toestand grondig gewijzigd in 1917. In de sector waar onze landgenoten waren ingezet, deserteerden de Russische soldaten massaal en lieten ze eerst de Belgen praktisch alleen op het slagveld. In

feite gebeurden er niet één, maar verschillende revoluties die op dat ogenblik en later gedurende verschillende maanden nog voor een onbeschrijflijke chaos zorgde.

Uiteindelijk moesten zij de strijd staken na het einde van de vijandelijkheden op het oostfront. Na lang aanhoudende onderhandelingen en een

verplichte immobiliteit gedurende de slachtingen in Kiev, kregen ze toestemming om het gebied te verlaten maar onder voorwaarde hun zware wapens en voertuigen af te staan. Ze gehoorzaamden na eerst het transportpark tot schroot te hebben herleid en de mitrailleurs in de vloer van de wagons van de trein te hebben verborgen. Met diezelfde trein reden ze door het hele continent van west naar oost. Inderdaad bleek het voor hen onmogelijk naar Frankrijk terug te keren langs de weg van de heenreis. Ze waren verplicht rondom de wereld te reizen om aan het einde van de oorlog in Frankrijk en in België mee te doen, verspreid over verschillende eenheden. Einde van het ACM-avontuur... behalve in de geheugens.

Deze zeer korte samenvatting onderstreept de reden waarom dit reconstructieproject op ware grootte van een van de wagens die in Rusland heeft gevochten, is ontstaan. Deze voertuigen die al bij het begin van het conflict werden gebouwd, waren sleutelgetuigen van de nieuwe tactieken die definitief de leiding van de zogenaamde moderne oorlogen in nieuwe banen zouden brengen. Ze waren de enigen om als onafhankelijke eenheid ingezet te worden. En, om af te sluiten, mag

gezegd worden dan hun odyssee een mooi voorbeeld is van vriendschap, toewijding en wederzijdse hulp. Deze verbazende voertuigen en de 361 manschappen die ze gebruikten (waarvan er 13 gedood werden en 40 gewond), hebben wonderen verricht in uiterst

extrêmes. **Aidez à ce que jamais ne soient oubliés l'engagement, la débrouillardise et l'héroïsme dont nos pères ont fait preuve pour défendre nos libertés.**

Pour plus d'informations, visitez le site www.auto-canon-2014.com

Aidez-nous à réaliser ce beau projet.

Participez à la reconstruction d'une Auto-Canon Mors-Minerva

conformément au code technique de la Fédération Internationale des Véhicules Anciens (FIVA), classification type C, groupe 4, et qui sera offerte au MRA.

Vous pouvez participer à ce projet en versant votre contribution sur le compte de la **Fondation Roi Baudouin (FRB), à 1000 Bruxelles n° BE10 0000 0000 0404**
Communication: *** 128 / 2500 / 00047 ***

Soyez-en remerciés d'avance.

À partir de 40,00 EUR versés sur le compte géré par la FRB, votre don fera l'objet d'une attestation vous permettant de déduire le montant de votre déclaration d'impôts. Le nom de tous les donateurs sera mentionné sur la plaquette souvenir et également sur un tableau situé près de l'ACM qui sera exposée au MRA.

Avec la collaboration du MRA, de la fondation FSa, des ASBL *Soucis de mémoire ACM, SRAMA, Tank-Museum*, et UFAC.

Contact: auto-canon-2014@hotmail.be

moeilijke omstandigheden. **De inzet, de pienterheid en de heldhaftigheid waarvan onze vaders blijk gaven, om de vrijheden die we nu kennen, te verdedigen, zullen dankzij uw hulp nooit vergeten worden!**

Voor meer inlichtingen, bezoek de web-site www.auto-canon-2014.com

Help ons dit mooie project te verwezenlijken.

Doe mee aan de reconstructie van een Auto-Kanon Mors-Minerva

conform de technische code van de Internationale Vereniging van de Oude Voertuigen (FIVA) classificatie type C, groep 4 en die aan het KLM geschonken zal worden.

U kunt deelnemen aan dit project door uw bijdrage te storten op de rekening van de **Koning-Boudewijnstichting (KBS), te 1000 Brussel nr BE10 0000 0000 0404**
Mededeling: *** 128 / 2500 / 00047 ***

Dank u bij voorbaat.

Vanaf het bedrag van 40,00 EUR gestort op de rekening beheerd door de KBS, zal u voor uw gift u een attest voor belastingaftrek ontvangen. De naam van alle schenkers zal vermeld worden op de herinneringsplaat en ook op een tabel die zal geplaatst worden naast het ACM-voertuig tentoongesteld in het KLM.

Met medewerking van het KLM, de stichting FSa, de VZW's *Soucis de Mémoire ACM, SRAMA, Tank-Museum* en UFAC.

Contact: auto-canon-2014@hotmail.be

NOTES - NOTA'S

URNOR - KNVRO
Adresses de correspondance - Correspondentieadressen

MD	KNVMRR ARNRMM	KSMD Leopoldskazerne Gaspar de Craeyerstraat 2 9000 GENT	Tel: 09/233.02.24 Tel: 09/267.38.10 Fax: 09/233.92.22 E-mail: srt@knvmrr-arnrmm.be	www.knvmrr-arnrmm.be
ME	KRO MECHELEN	Maj (R) B. JONCKERS Goswin de Stassartstraat 6 2800 MECHELEN	Tel: 015/21.64.28 Tel: 0475/31.83.17 (GSM) Fax: 015/21.64.28 E-mail: info@douglasdictscott.be	www.reserveofficieren-mechelen.be
MO	CROR MONS	Cdt hre A. KICQ Rue de la Licorne 34 7022 HYON	Tél: 065/35.42.85 Tél: 065/45.78.81 Fax: E-mail: alain.kicq@hotmail.be	
NA	CROR NAMUR	Cdt hre J. STRAPS Rue Henri Linchet 7 5020 FLAWINNE	Tél: 081/73.87.17 Tél: 0477/27.82.21 (GSM) Fax: 085/84.52.29 E-mail: straps_jacques@yahoo.fr	www.cron.be
OS	ANOSR NVRHO	LtCol hre J.-C. PETERS Artoisstraat 3b 1820 STEENOKKERZEEL	Tél: 02/345.54.28 Tél: Fax: 02/345.54.28 E-mail: jean-claude.peters@skynet.be	
PC	COR PARA CDO KRO PARA CDO	LtCol hre G. DEWORST Avenue de Nivelles 42 1300 LIMAL	Tel: 010/41.46.48 Tel: Fax: 02/549.30.29 E-mail: gp.deworst@compaqnet.be	
TO	CROR TOURNAI	Cdt hre Jean-Paul MAYEUR Rue Saint-Eleuthère 288 7500 TOURNAI	Tél: 069/22.08.36 Tél: Fax: E-mail: andre_hubaut@yahoo.com	
VA	KKRO VLAAMSE ARDENNEN	Maj (R) C. DESMET Kreupelstraat 23 9870 OLSENE	Tel: 09/388.59.68 Tel: 0473/80.72.81 (GSM) Tel: E-mail: claudedesmet@telenet.be	www.kkrova.be
VB	KVR VLAAMS BRABANT	Kapt (R) M. HOLSTERS Dorpsstraat 32 1910 KAMPENHOUT	Tel: 016/65.77.47 Tel: 0486/24.95.80 (GSM) Fax: E-mail: kvrvlbt1@hotmail.com	www.reservistenvlaamsbrabant.be
VE	COR VERVIERS	Aud Mil hre A.-C. MOSTAERT Rue Guillaume Maisier 33 4830 LIMBOURG	Tél: 087/76.20.05 Tél: Fax: E-mail:	
WA	KKRO WAASLAND	LtKol (R) B. DE MAEYER Sander Wynantslaan 15 9100 SINT-NIKLAAS	Tel: 03/771.20.73 Tel: Fax: 03/771.20.73 E-mail:	
WV	GR WEST-VLAANDEREN	Cdt (R) D. ROELEN Ernest Feysplein 6 Q 3 8400 OOSTENDE	Tel: Tel: 0495/37.06.06 (GSM) Fax: E-mail: dirkroelens@yahoo.com	www.grvw.be

ARES is een informatietijdschrift dat ter beschikking wordt gesteld van de aangesloten Reservemilitairen.
De auteurs dragen de volle verantwoordelijkheid voor hun gepubliceerde artikels.
Deze weerspiegelen dus niet noodzakelijk het standpunt van de Krijgsmacht.

ARES est une revue d'information mise à disposition des Militaires de Réserve affiliés.
Les auteurs portent l'entière responsabilité de leurs articles publiés.
Ceux-ci ne reflètent donc pas nécessairement le point de vue des Forces Armées.

Editeur responsable – Verantwoordelijk uitgever : LtKol v/h Vlw (R) J. PLASSCHAERT, Pdt - Vz
Rédaction finale – Eindredactie : LtKol v/h Vlw (R) J. PLASSCHAERT, Pdt - Vz
Mise en page – Opmaak : Adjt P. THERSEN

URNOR asbl, Quartier Prince Albert, Rue des Petits Carmes 24 Bte 1, 1000 BRUXELLES
KNVRO vzw, Kwartier Prins Albert, Karmelietenstraat 24 Bus 1, 1000 BRUSSEL
Tél. : 02/501.23.38 – Fax : 02/501.23.39 – E-mail : urnor-knvro@skynet.be
URL : www.urnor.be www.knvro.be
IBAN : BE85 0000 0705 2506
BIC : BPOTBEB1